

СПИСОК НА ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ

1. ТРЕТМАН НА БОЛКА ТСС
2. ПРИМЕНА НА ЕПИДЕМИОЛОШКИТЕ И СТАТИСТИЧКИТЕ МЕТОДИ ВО РЕШАВАЊЕ НА ПРОБЛЕМИТЕ СО КОИ СЕ СО ТСС
3. ЕВАЛУАЦИЈА НА ИНФОРМАЦИИТЕ ОД ОБЛАСТА НА ТСС
4. ЕПИДЕМИОЛОГИЈАТА И ЗДРАВСТВЕНИОТ МЕНАџМЕНТ (МЕНАѢЕРСКА ЕПИДЕМИОЛОГИЈА) ТСС
5. ПРЕВЕНЦИЈА НА БОЛЕСТИ ШТО СЕ ПРЕНЕСУВААТ СО ВЕКТОРИ ТРАНСМИСИВНИ БОЛЕСТИ ТСС
6. АПЛИКАЦИЈА НА МЕТОДИ ЗА АНАЛИЗА НА ВРЕМЕ НА ПРЕЖИВУВАЊЕ-ОПСТАЈУВАЊЕ ТСС
7. СОВРЕМЕНИ ЕПИДЕМИОЛОШКИ ИСТРАЖУВАЊА - ЕДИЈАКВОСТ И ПРАВИДНОСТ ЗА СНИ ИСПИТАЊИЦИ ТСС
8. ФИЗИОЛОГИЈА НА СПИЕЊЕТО ТСС
9. ФИЗИОЛОГИЈА ВО ХИПОТАЛИЈА И ХИПОФИЗИЈА ТСС
10. ФИЗИОЛОГИЈА НА СПОРТОТ ТСС
11. ФИЗИОЛОГИЈА НА ФЕТУС ТСС
12. БАЛНЕОКЛИМАТОТЕРАПИЈА СМС
13. ФИЗИКАЛНИ АГЕНСИ ВО ТРЕТМАН НА БОЛКА СМС
14. КИНЕЗИТЕРАПИЈА СМС
15. ЦЕРЕБРОВАСКУЛАРЕН ИНСУЛТ-ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ СМС
16. ЦЕРЕБРОВАСКУЛАРНИ БОЛЕСТИ ТСС
17. АЛЕРГИСКИ РИНИТИС ТСС
18. НЕОНАТОЛОГИЈА ТСС
19. КОМУНИКАЦИИ ТСС

20. ПСИХОСОМАТСКИ БОЛЕСТИ ТСС
21. КУЛТУРОЛОШКИ И СТРУКТУРНИ КОМПЕТЕНЦИИ НА ЗДРАВСТВЕНИТЕ ПРОФЕСИОНАЛЦИ ТСС
22. МЕНАЏМЕНТ ЗА КВАЛИТЕТ НА ЗДРАВСТВЕНИ УСЛУГИ (ТЦМ) ВО ЈАВНОТО ЗДРАВСТВО ТСС
23. ЗДРАВЈЕ НА МИГРАНТИ ТСС
24. ОЦЕНКА НА ЗДРАВЈЕ И СТРАТЕШКО ПЛАНИРАЊЕ ЗА ЗДРАВЈЕ ВО ЗЕДНИЦАТА ТСС
25. УРИНА, ПРОТЕИНУРИЈА И ХЕМАТУРИЈА ВО ЛЕКАРСКАТА ПРАКСА ТСС
26. ЕЛЕКТРОКАРДИОГРАФИЈА ТСС
27. ГЕНЕТИКА ВО СОВРЕМЕНА МЕДИЦИНСКА ПРАКСА ТСС
28. ПОДГОТОВКА И ОДГОВОР НА ЗДРАВСТВЕИОТ СИСТЕМ НА КРИЗНИ СОСТОЈБИ ТСС
29. МАЛИГНИ БОЛЕСТИ ВО ДЕТСКА ВОЗРАСТ ТСС
30. ПРЕВЕНТИВНИ МЕРКИ ЗА ЗАЧУВУВАЊЕ НА ДЕТСКОТО ЗДРАВЈЕ ТСС
31. НАУЧНИОТ ТРУД ДА СЕ НАПИШЕ И ОБЈАВИ ТСС
32. ЛИПОПРОТЕИНИ РИЗИК ФАКТОР ЗА РАЗВОЈ НА АТЕРОСКЛЕРОЗА ТСС
33. ЕНЗИМИ- МАРКЕРИ ЗА ДИЈАГНОЗА И ПРОГНОЗА НА ЗАБОЛУВАЊА СМС ,СФ
34. МИКРОБИОЛОШКА ДИЈАГНОЗА НА УРИНАРНИ ИНФЕКЦИИ ТСС
35. ЗДРАВСТВЕНА ПОЛИТИКА ТСС
36. ПРАВО И ЈАВНО ЗДРАВСТВО ТСС
37. БИОПСИИ НА МЕКОТКИВНИ И КОСКЕНИ ТУМОРИ СМС
38. ЗЛОУПОТРЕБА НА ИЛЕГАЛНИ СУПСТАНЦИ И СРЕДСТВА СМС СРТ СФ
39. КОЛОРЕКТАЛНИ КАРЦИНОМИ ПРЕВЕНЦИЈА И РАНО ОТКРИВАЊЕ СМС СРТ СФ
40. ИСХРАНА КАЈ ДЕЦА ТСС
41. 1МАОЕ40 СТУДИИ НА БУБРЕЗИТЕ И УРИНАРНИОТ ТРАКТ
42. ИСХРАНА И ПРЕВЕНЦИЈА НА ХРОНИЧНИ ЗАБОЛУВАЊА ТСС
43. ИНТЕЗИВНА МЕДИЦИНА ТСС
44. ПРВА МЕДИЦИНСКА ПОМОШ ТСС
45. ВИРТУЕЛНИ РАДИОЛОШКИ МЕТОДИ ТСС
46. МР ВО НЕВРОРАДИОЛОГИЈА ТСС
47. ПРОФЕСИОНАЛНИ МАЛИГНИ НЕОПЛАЗМИ
48. СТРЕС ПОВРЗАН СО РАБОТАТА И СИНДРОМ НА СОГОРУВАЊЕ
49. РАСТРОЈСТВА НА СПИЕЊЕ И НЕСОНИЦА

	5. Скалест пристап во третман на болката 6. Медикаментозен и алтернативен пристап во третман на болката 7. Пристап кон третман на малигната болка Практична настава: 1. Практични начела во дијагностицирањето и одредувањето на видот на болните синдроми 2. Мерење на болката, скали за мерење на болката, 3. Пополнување на листите за болка Семинарска работа: Алтернативни методи во третман на болниот синдром				
12.	Методи на учење: Интерактивна настава (теоретска), вежби, семинарска работа				
13.	Вкупен расположив фонд на време	30			
14.	Распределба на расположивото време				
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	5 часови	
		15.2	Вежби (лабораториски, клинички), семинари, тимска работа	Вежби 5 часови Семинари 5 часови	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	часови	
		16.2	Самостојни задачи	часови	
		16.3	Домашно учење	15 часови	
17.	Начин на оценување			бодови	
	17.1	Тестови	мин.-макс		
		Завршен испит	Усмендел	бодови	мин.-макс. 15-25
	17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	Семинарска работа	бодови	мин.-макс 25-35
	17.3	Активно учество	Теоретска настава	бодови	мин.-макс. 10-20
			Практична настава	бодови 10-20	
18.	Критериуми за оценување (бодови и/оценка)	до 59 бода		5 (пет) Ф	
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е	
		од 69 до 76 бода		7 (седум) Д	
		од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц	
		од 85 до 92 бода		9 (девет) Б	
		од 93 до 100 бода		10 (десет) А	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Условувачки критериуми: За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската, практичната настава и семинарите и да освои минимум бодови За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи презентација. Оценката за предметот се формира според табелата на			

		оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата			
22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Г година
	1.	Г. Едвард Морган	Клиничка анестезиологија	Магор ДОО. Скопје	2011
22.1	2.	М. Шолјакова	Анестезија , реанимација и третман на болка	Медицински факултет, Скопје	2013
	3.	Артур Гајтон, Џон Хол	Медицинска физиологија	Медицински факултет. Скопје	2013
	4.	Стефан Мек Фи, Вилијам Генонг	Патофизиологија на болести(Вовед во медицина)	Медицински факултет. Скопје	2012

1.	Наслов на наставниот предмет	ПРИМЕНА НА ЕПИДЕМИОЛОШКИТЕ И СТАТИСТИЧКИТЕ МЕТОДИ ВО РЕШАВАЊЕ НА ПРОБЛЕМИТЕ СО КОИ СЕ СООЧУВА КЛИНИЧКАТА МЕДИЦИНА
2.	Код	ДМС/ТИ-02
3.	Студиска програма	СМС/Т, СФ, СРТ, сл
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра за Епидемиологија и биостатистика со медицинска информатика
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус
6.	Академска година/семестар	По избор
7.	Број на ЕКТС кредити	1 кредити
8.	Наставник	Проф.др. Бети Зафирова-Ивановска
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема
10.	Цели на предметната програма (компетенции): • Да се добијат знаења за аплицирање на епидемиолошките и статистички методи во донесување на точни заклучоци кои се однесуваат на лечењето на пациентите	
11.	Содржина на предметната програма: • Теоретска настава:	

	<p>Концепт за дефинирање на нормалност-дефинирање и одредување на границата меѓу болест и нормална состојба. Мерење на прогнозата на болестите. Извори на варијации во испитувањата. Елементи на сигурност и валидност на дијагностичките тестови и постапки. Грешки при мерење на изложеноста и при дијагностицирање на болеста</p> <p>• Практична настава: Практична примена на современите статистички методи: статистичка значајност и разлика меѓу споредуваните групи (p ниво). анализа на преживување (survival analysis). процент на слагање. сензитивност, специфичност, позитивна предиктивна вредност, негативна предиктивна вредност, глобална точност, Nас</p>			
12.	Методи на учење: Интерактивна настава (теоретска). вежби /		работилници	
13.	Вкупен расположив фонд на време		30	
14.	Распределба на расположивото време			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	10 часови
		15.2	Вежби	Вежби 5 часови
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	часови
		16.2	Самостојни задачи	часови
		16.3	Домашно учење	15 часови
17.	Начин на оценување			бодови
	17.1	Завршен испит	Усмендел	мин.-макс. бодови 15-25
	17.2	Активно учество	Теоретска настава	мин.-макс. бодови 35 - 55
Практична настава			бодови 10-20	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) Ф
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е
		од 69 до 76 бода		7 (седум) Д
		од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц
		од 85 до 92 бода		9 (девет) Б
		од 93 до 100 бода		10 (десет) А
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	<p>Условувачки критериуми: За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската и практичната настава и да освои минимум бодови</p> <p>Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности. континуираните проверки и завршниот испит.</p>		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата		

П1.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1	Даниловски Д, Оровчанец Н, Василевска К, Таушанова Б, Велиќ Стефановска В, Исјановска Р, Зафирова Ивановска Б, Здравковска М. Павловска И	Биостатистика	Универзитет "Св. Кирил и Методиј", Медицински факултет,	2012
22.1	2	Даниловски Д, Оровчанец Н, Василевска К, Таушанова Б, Велиќ Стефановска В, Исјановска Р, Зафирова Ивановска Б, Здравковска М, Павловска И	Општа Епидемиологија	Универзитет "Св. Кирил и Методиј", Медицински факултет,	2008
	3	Даниловски Д, Оровчанец Н, Василевска К, Таушанова Б, Велиќ Стефановска В, Исјановска Р, Зафирова Ивановска Б, Здравковска М. Павловска И	Специјална Епидемиологија	Универзитет "Св. Кирил и Методиј", Медицински факултет,	2009

1.	Наслов на наставниот предмет	ЕВАЛУАЦИЈА НА ИНФОРМАЦИИТЕ ОД ОБЛАСТА НА ДЕМОГРАФСКАТА И ВИТАЛНАТА СТАТИСТИКА АПЛИЦИРАНИ ВО ЕПИДЕМИОЛОШКИ СТУДИИ		
2.	Код	ДМС/ТИ-03		
	Студиска програма	СМС/Т, СФ, СРТ. сл		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра по епидемиологија и биостатистика со медицинска информатика		
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус		
6.	Академска година/семестар	Прва/П Втора/ПЦУ Трета/У	7. Број На ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Проф.др. Билјана Таушанова		

9.	Предуслови за запишување на предметот ■ нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): <ul style="list-style-type: none"> • Основната употреба на медицинската информатика, преку апликација на • здравствено-статистичките податоци и показатели од доменот на • виталната статистика во самостојни епидемиолошки испитувања 			
11.	Содржина на предметната програма: <p>Теоретска настава:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Значењето на едукација на студентите/истражувачи, менторство и тимска работа • Значењето на изворот на научни информации, научните публикации • Создавање на база на податоци • Варијабли • Белези • Однос на примерок и статистичка маса (заклучување) • Статистичка знаајност и снага на тестот што ќе се примени при анализа на податоците • Интерпретација на резултатите кои се добиени после примена на соодветен статистички тест • Извор на податоци и мерење на зачестеноста на појавата • Податоци од областа на виталната статистика • Податоци од областа на демографската статистика • Дескриптиви епидемиолошки методи на испитување • Аналитички епидемиолошки методи на испитување • Експериментални епидемиолошки методи на испитување <p>Практична настава:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Самостојно дизајнирање на едноставни испитувања после индивидуално самостојно набљудување и поврзување на појавите во областа на биомедицината • Конкретна, точна употреба на здравствено-статистичките показатели (податоци од областа на демографската и виталната статистика) • Примена на адекватни статистичк-аналитички постапки при решавање на проблеми од областа на биомедицината • Интерпретација на добиените резултати • Децидни заклучоци • Нивна примена при спроведување и аплицирање на мерките од страна на стручни тимови во доменот на примарната и секундарната превенција 			
12.	Методи на учење: Интерактивна настава (теоретска), вежби			
13.	Вкупен расположив фонд на време	30		
14.	Распределба на расположивото време			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	8 часови
		15.2	Вежби	Вежби 7 часови
16.		16.1	Проектни задачи	часови

	Други форма на активности	16.2	Самостојни задачи	часови	
		16.3	Домашно учење	15 часови	
17.	Начин на оценување			бодови	
17.1	Завршен испит		Усмендел	бодови мин.-макс. 15-25	
17.2	Активно учество		Теоретска настава Практична настава	бодови мин.-макс. 35-55 бодови 10-20	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценк а)	1	до 59 бода	5 (пет) Ф	
			од 60 до 68 бода	6 (шест) Е	
			од 69 до 76 бода	7 (седум) Д	
			од 77 до 84 бода	8 (осум) Ц,	
			од 85 до 92 бода	9 (девет) Б	
			од 93 до 100 бода	10 (десет) А	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Условувачки критериуми: За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската, практичната настава и семинарите и да освои минимум бодови Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата			
22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	
22.1	1	Даниловски Д, Оровчанец Н, Василевска К, Таушанова Б, Велиќ Стефановска В, Исјановска Р, Зафирова Ивановска Б, Здравковска М. Павловска И	БИОСТАТИСТИКА	Универзитет "Св. Кирил и Методиј", Медицински факултет,	2012
	2	Даниловски Д, Оровчанец Н, Василевска К, Таушанова Б, Велиќ Стефановска В, Исјановска Р, Зафирова Ивановска Б, Здравковска М, Павловска И	ОПШТА ЕПИДЕМИОЛОГИЈ А	Универзитет "Св. Кирил и Методиј", Медицински факултет,	2008
	3	Даниловски Д. , Оровчанец Н,		Универзитет "Св. Кирил и	

		Василевска К, Таушанова Б, Велиќ Стефановска В, Исјановска Р, Зафирова Ивановска Б, Здравковска М, Павловска И	СПЕЦИЈАЛНА ЕПИДЕМИОЛОГИЈ А	Методиј", Медицински факултет,	2009
--	--	--	----------------------------------	--------------------------------------	------

1.	Наслов на наставниот предмет	ЕПИДЕМИОЛОГИЈАТА И ЗДРАВСТВЕНИОТ МЕНАЏМЕНТ (МЕНАЏЕРСКА ЕПИДЕМИОЛОГИЈА)
2.	Код	ДМС/ТИ-04
3.	Студиска програма	СМС/Т, СФ, СРТ, сЛ
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра по епидемиологија и биостатистика со медицинска информатика
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус
6.	Академска година/семестар	По избор 7. Број на ЕКТС 1 кредити
8.	Наставник	Проф. д-р Драган Даниловски
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Да се понудат базични информации за здравствената заштита, здравствениот менаџмент, менаџерската епидемиологија и функции на менаџерот	
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава: <ul style="list-style-type: none"> • Како здравствената заштита на нашите граѓани да стане подобра? • Редифинирање на поимот здравствена заштита/грижа (е-НеаШДелектронско здравство) • Граѓанин/пациент центричната здравствена заштита/грижа како резултат на растечкиот тренд во насока на поефективен менаџмент и кооперативна работа за здравствените професионалци ("споделена грижа" - "Shared Care") • Даватели на здравствени услуги - "e-Health 1.0" • Како до поефективен менаџмент? • Дефиниција и дескрипција на здравствениот менаџмент • Функции што менаџерите ги извршуваат • Дефиниција на менаџерската епидемиологија • Апликација на менаџерската епидемиологија во здравствениот менаџмент • Епидемиологијата и функцијата на планирање • Епидемиологијата и функцијата на раководење • Епидемиологијата и контролната функција 	

	<ul style="list-style-type: none"> • Епидемиологијата и функциите на организација и планирање на кадри • Епидемиологијата и финансискиот менаџмент • Интегративно донесување одлуки во здравствениот менаџмент • Вежби 				
12.	Методи на учење: Интерактивна настава (теоретска). вежби				
13.	Вкупен расположив фонд на време		30		
14.	Распределба на расположивото време				
15.	Форми на нас'гавните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	10 часови	
		15.2	Вежби (лабораториски, клинички), семинари, тимска работа	5 часови	
16.	Други форма на активности	16.1	Проектни задачи	часови	
		16.2	Самостојни задачи	часови	
		16.3	Домашно учење	15 часови	
17.	Начин на оценување			бодови	
	17.1	Завршен испит	Усмендел	мин.-макс. бодови 15-25	
	17.2	Активно учество	Теоретска настава Практична настава	мин.-макс. бодови 35-55 бодови 10-20	
18.	Критериуми з 1 оценување (бодови/оценк а)	до 59 бода		5 (пет) Ф	
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е	
		од 69 до 76 бода		7 (седум) Д	
		од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц	
		од 85 до 92 бода		9 (девет) Б	
		од 93 до 100 бода		10 (десет) А	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Условувачки критериуми: За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската и практичната настава и да освои минимум бодови Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата			
22.	Литература				
	22.1	Задолжителна литература			
		Р.бр	Автор	Наслов	Издавач
	1	Даниловски Д, Оровчанец Н,		Универзитет "Св. Кирил и	

		Василевска К, Таушанова Б, Велиќ Стефановска В, Исјановска Р, Зафирова Ивановска Б, Здравковска М, Павловска И.	Општа Епидемиологија	Методиј", Медицински факултет	2007
	2	Даниловски Д, Оровчанец Н. Василевска К, Таушанова Б, Велиќ Стефановска В. Исјановска Р, Зафирова Ивановска Б, Здравковска М. Павловска И.	Специјална епидемиологија	Универзитет "Св. Кирил и Методиј", Медицински факултет	2009
	Дополнителна литература				
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.2	1	Јатес Р. Јекел, БауИ Б. КаЈг, Јоапн 0. Е1тоге. ап<Ј Иого±еа\УПс1	Ер1<Јепио1о§у. ВтsЈаНsПсs ап<Ј Ргеуепруе МесНсте, Згс1 ЕсПНоп. 2007	СаипсЈегs 1SB№ 978-1-4160- 3496-4 Табернакул	2011
	2	Оешсе М. 01еске	Ерѓс1егто1о§у апс! Ше ИеНуегу оf Неа1Љ Care Серсес,	К1и\\сг Асас1епис/Р1епит РибНsПерs	2001

1.	Наслов на наставниот предмет	ПРЕВЕНЦИЈА НА БОЛЕСТИ ШТО СЕ ПРЕНЕСУВААТ СО ВЕКТОРИ:ТРАНСМИСИВНИ БОЛЕСТИ, НИВНО ЗНАЧЕЊЕ ВО МЕДИЦИНАТА, ЕКОЛОГИЈАТА И ЕКОНОМИЈАТА, КАКО И МОЖНОСТИ ЕФИКАСНО ДА СЕ ПРЕВЕНИРААТ
2.	Код	ДМС/ТИ-05
	Студиска програма	СМС/Т, СФ, СРТ, СЛ
4.	Организатор на студиската програма (единица. односно институт. катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра по епидемиологија и биостатистика со медицинска информатика
5.	Степен на образование (прв односно втор ЦИКЛУС)	Прв циклус

6.	Академска година/семестар	По избор	7.	Број на ЕКТС 1 кредити
8.	Наставник	Проф.др. Кристин Василевска		
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит по микробиологија со паразитологија, епидемиологија и инфективни болести		
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции): Стручен придонес за проширување на познавањата за епидемиолошките аспекти на болестите што се пренесуваат со инсекти кај нас и во светот. Основна цел идните доктори да бидат запознаени за нивниот зголемен удел во модерната медицина и екобиологијата, како и во економијата на регионите каде овие болести се од примарно значење. Постулатите на примарната и секундарната превенција да станат дел од секојдневната пракса на идните доктори</p>			
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Теоретска настава:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вовед во избирање на најактуелните трансмисивни болести со нивна поделба според векторите и видот на паразити кои се цел на проучувањето 2. Теоретски предавања за трансмисивните болести што постојат на Балканот и кај нас 3. Излагања за светските проблеми (кои можат да го засегаат и нашиот регион) 4. Утврдување на ризиците за опстојување на овие болести (од аспект на биологија на векторот, чувствителност на поединците и колективот, како и појава на изменети услови за раширување и екстензија на векторите и паразитите) во регионални и светски размери 5. Начин на примарна превенција, како елементарна така и специфична 6. Улога на раната т.е. навремена дијагноза и значење на нејзината примена во урбани и неурбани средини. Дифференцијална дијагноза со болести што имаат слична клиничка слика 7. Прилог кон ефектите на делување на само еден или повеќе лекови во третманот на трансмисивните болести и евентуалните негативни ефекти врз одредени возрасно различни популации 8. Елаборација на измени кај векторите, како и на чувствителноста на паразитите шпо тие вектори ги пренесуваат кај хуманата популација 9. Секундарна превенција-лекување (во хоспитални, урбани средини, како и во услови на нужна примена на привремени регионални амбулантно-клинички објекти) 10. Постојано следење на индикаторите на заболување и умирање од некои трансмисивни болести (мапинг) <p>Практична настава:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вежби за запознавање на поедини вектори и паразити и техники за дијагноза, како и елаборација за утврдување на дијагностички можности на болестите кои се пренесуваат со вектори 2. Припрема на кадар за теренски истражувања, заради утврдување на реалната поврзаност во настанувањето на трансмисивните заболувања 3. Практична примена на елементарната примарна превенција 4. Практична примена: \УопЕ Excel. HGA. SHÍrsíca V. 7.0, SPSS y.15 			
12.	<p>Методи на учење: Интерактивна настава (теоретска), вежби. семинарска работа</p>			
13.	Вкупен расположив фонд на време	30		

14.	Распределба на расположивото време				
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	10 часови	
		15.2	Вежби (лабораториски, клинички), семинари, тимска работа	Вежби 4 часови	
16.	Други форма на активности	16.1	Проектни задачи	часови	
		16.2	Самостојни задачи	часови	
		16.3	Домашно учење	16 часови	
17.	Начин на оценување				бодови
	17.1	Завршен испит	Усмендел	бодови	мин.-макс. 15-25
	17.2	Активно учество	Теоретска настава	бодови	35-55
Практична настава			бодови	10-20	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	1	до 59 бода	5 (пет) Ф	
			од 60 до 68 бода	6 (шест) Е	
			од 69 до 76 бода	7 (седум) Д	
			од 77 до 84 бода	8 (осум) Ц	
			од 85 до 92 бода	9 (девет) Б	
			од 93 до 100 бода	10 (десет) А	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	<p>Условувачки критериуми: За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската и практичната настава и да освои минимум бодови За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи ро\ег рош! презентација.</p> <p>Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.</p>			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата			
22.	Литература				
		Задолжителна литература			
		Р.бр	Автор	Наслов	Издавач
22.1	1	Даниловски Д, Оровчанец Н, Василевска К, Таушанова Б, Велиќ Стефановска В, Исјановска Р, Зафирова Ивановска	Општа Епидемиологија	Универзитет "Св. Кирил и Методиј", Медицински факултет,	2008

		Б, Здравковска М. Павловска И			
	2	Даниловски Д, Оровчанец Н, Василевска К, Таушанова Б, Велиќ Стефановска В, Исјановска Р, Зафирова Ивановска Б, Здравковска М, Павловска И	Специјална Епидемиологија	Универзитет "Св. Кирил и Методиј", Медицински факултет.	2009

1.	Наслов на наставниот предмет	АПЛИКАЦИЈА НА МЕТОДИ ЗА АНАЛИЗА НА ВРЕМЕ НА ПРЕЖИВУВАЊЕ-ОПСТАНУВАЊЕ
2.	Код	ДМС/ТИ-06
3.	Студиска програма	СМС/Т, СФ, СРТ, СЛ
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра по епидемиологија со биостатистика и мед. информатика
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус
6.	Академска година/семестар	Втора/ГУ 7. Број на ЕКТС 1 трета кредити
8.	Наставник	Проф.др. Розалинда Исјановска
9.	Предуслови за запишување на предметот	положен испит од биостатистика
10.	Цели на предметната програма (компетенции): • Да се обезбеди знаење и апликација на методи за анализа на време на преживување-опстанување во секојдневната медицинска пракса	
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава: 1. Вовед и општи информации; 2. Цензорирани опсервации; 3. Аналитички техники и методи за преживување; 4. Животна табела или таблица на преживување; 5. Карлап-Мелег-ова метод- Испитување; 6. Ризик во преживувачката анализа; 7. Компарирање надве преживувачки криви; 8. ОеНаш или генерализиран ХУПсохоп- тест; 9. Ео§-гапк-тест; 10. Регресионен модел- ПророПѓонал Багаге! тос!els(Сох-модел, Сох-ов соодносен модел); Практична настава:	

	Компјутерска примена и изведување на методите на анализата на времето на прсживување(SgaOsЦca fbg \\,pclos\):			
	Семинарска работа: обработка на дадено истражување			
12.	Методи на учење: Интерактивна настава (теоретска), вежби, семинарска работа			
13.	Вкупен расположив фонд на време	30		
14.	Распределба на распложивото време			
15.	Формт на наставните активн ости	15.1	Предавања-теоретска настава	5 часови
		15.2	Вежби (лабораториски, клинички), семинари. тимска работа	Вежби 10 часови Семинари 5 часови
16.	Други форми на активн ости	16.1	Проектни задачи	часови
		16.2	Самостојни задачи	5 часови
		16.3	Домашно \ чење	5 часови
17.	Начин на оценување			бодови
17.1	Завршен испит	Усмендел	бодови	мин.-макс. 20-30
17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	Семинарска работа	бодови	мин.-макс 20-30
17.3	Активно учество	Теоретска настава	бодови	мин.-макс. 10-20
		Практична настава	бодови	10-20
18.	Крите] зиуми за оценут сање (бодов и/оценка)	до 59 бода	5 (пет) Ф	
		од 60 до 68 бода	6 (шест) Е	
		од 69 до 76 бода	7 (седум) Д	
		од 77 до 84 бода	8 (осум) Ц	
		од 85 до 92 бода	9 (девет) Б	
		од 93 до 100 бода	10 (десет) А	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Условувачки критериуми: За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската. практичната настава и семинарите и да освои минимум бодови За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи компјутерска обраборка. Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности. континуираните проверки и завршниот испит.		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		

21. Метод на следење на квалитетот на наставата   Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата

22. Литература

Задолжителна литература				
Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1	1 Даниловски Д, Оровчанец Н, Василевска К, Таушанова Б, Велиќ Стефановска В, Исјановска Р, Зафирова Ивановска Б, Здравковска М, Павловска И	Биостатистика	Универзитет "Св. Кирил и Методиј", Медицински факултет, Скопје. ISBI 978-608-4596-27-1, COBISS.MK-GO 92208394	2012
	2 Иван Шошиќ	Примењена статистика	Школска књига, Загреб	2004
Доплнителна литература				
Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.2	1 Аулуа Релпе&Саролше СаБш-	МесИcal SќИИсЦес а(а а СНапсе	В Iаск\\с 11 Шпенсе	2009

1.	Наслов на наставниот предмет	СОВРЕМЕНИ ЕПИДЕМИОЛОШКИ ИСТРАЖУВАЊА - ЕДНАКВОСТ И ПРАВИЧНОСТ ЗА СИТЕ ИСПИТАНИЦИ
2.	Код	ДМС/ТИ-07
3.	Студиска програма	СМС/Т, СФ, СРТ, СЛ
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра за Епидемиологија и биостатистика со медицинска информатика
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус
6.	Академска година/семестар	по избор 7. Број на ЕКТС 1
8.	Наставник	Проф. др. Весна Велиќ Стефановска
9.	Предуслови за запишување на предметот	положен испит од Информатика и здравствена статистика
10.	Цели на предметната програма (компетенции):	<ul style="list-style-type: none"> • Изучување на современи ново-дизајнирани методи на епидемиолошки истражувања • Укажување на начините за нивна примена во научно истражувачката работа • Стекнување на знаење и вештини за креирање на научен труд • Компоненти на право на здравје - еднаквост и правичност
11.	Содржина на предметната програма:	Теоретска настава:

	<ul style="list-style-type: none"> • Вовед во курсот - генерални принципи и клучни елементи на ново дизајнираните методи во современите епидемиолошки истражувања • Метод на втора/трета генерација на епидемиолошки истражувања • Клинички епидемиолошки истражувања • РАР метода за брза проценка и реакција • ПАР метода • Методи за заголемување на репрезентативноста на примерокот • Примена на компонентите на право на здравје (еднаквост и правичност) при селекција на испитаниците • Препознавање и надминување на дискриминацијата и диспаратите во научните истражувања <p>Практична настава:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Вежба 1 - аплицирање на втора генерација на епидемиолошки истражувања • Вежба 2 - аплицирање на трета генерација на епидемиолошки истражувања • Вежба 3 - аплицирање на РАР методата во пракса • Вежба 4 - аплицирање на ПАР метода во пракса • Вежба 5 - зголемување на репрезентативноста на примерокот • Вежба 6 - прикажување на филм со искуства на вулнерабилни групи и дискусија • Вежба 7-прспознавање на дискриминација и диспарите на испитаниците во научните истражувања • Семинарска работа: примена на современи епидемиолошки истражувања во креирање на научен труд 			
12.	Методи на учење: Интерактивна настава (теоретска), вежби, семинарска работа			
13.	Вкупен расположив фонд на време	30 часа		
14.	Распределба на распложивото време			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	5 часови
		15.2	Вежби (лабораториски, клинички), семинари, тимска работа	Вежби 8 часови Семинар 2 часови
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	часови
		16.2	Самостојни задачи	часови
		16.3	Домашно учење	15 часови
17.	Начин на оценување			бодови
	17.1	Завршен испит	Усмендел	мин - макс бодови 15-25
	17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	Семинарска работа	бодови мин - макс 25-35
	17.3	Активно учество	Теоретска настава Практична настава	бодови бодови мин - макс 10-20 10-20
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) Ф
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е
		од 69 до 76 бода		7 (седум) Д

		од 77 до 84 бода	8 (осум) Ц
		од 85 до 92 бода	9 (девет) Б
		од 93 до 100 бода	10 (десет) А
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	<p>Условувачки критериуми:</p> <p>За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската, практичната настава и семинарите и да освои минимум бодови</p> <p>За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи презентација.</p> <p>Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.</p>	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата	
22.	Литература		
	Задолжителна литература		
	Р.бр	Автор	Наслов
	1	Џејмс Ф. Џекел, Дејвид Л. Кац, Џоан Џ. Елмор, Доротеа М. Џ.Вајлд	Епидемиологија, биостатистика и превентивна медицина
	2	World Health Organization	World Health Organization Assessment of the Tobacco Industry
22.1	3	World Health Organization	The World Health Organization Assessment of the Tobacco Industry (WHO) (1998)
	4	World Health Organization	The World Health Organization Assessment of the Tobacco Industry (WHO) (2001)
	5	Скагоп К.	Хаггање: The essential role of tobacco in the development of cancer. Експертски извештај, Сесија Веегер Магис, Атапс Келс апд Зигапа

				Ип: СгеаНусе Нlаlоѕиес.	СапсНес. СаtБпсlѕе ЈЈК: Саtкпсlѕе Scllоlаrs	
		6	Кка СНагоп. СауапЈаш ОасОирl:а. ИеШе Негтапп, Сгаlѕ lпппе, Епс Магсис, Есlѕаг Клуега- Соlоп, ИашеПе Срепсер, апс! Маига Срfедеl &a1.	Тке Рппшркс апс! РгасНсе оf ИаггаПуе МесПсте.	Иете Уогк: Охfогб ЈлшуерсПу Press	2017
		7	ОеуПп МЈ, КлскагсЈs ВЕ. Сиппlпѕlлат Н. Весаl Н, Ее\уlѕ 0, МиЈшск А, НесПу МАЈ, Сака Р, Скагоп К.	ХУкеге Ооес Јке Стсle ЕпЈ?": КрепесепЈаНоп аs а спНсаl аsресЈ оf геНесНоп т leасlппѕ soclal апс! Пеllауlогаl шпесес т тесПсте.	АсасЈегшс РсусМаЈгу	2015.

1.	Наслов на наставниот предмет	ФИЗИОЛОГИЈА НА СПИЕЊЕТО
2.	Код	ДМС/ТИ-08
3.	Студиска програма	СМС/Т, СРТ, СФ, сл
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра за физиологија
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус
6.	Академска година/семестар	Втора/ГУ 7. Број на ЕКТС 1 кредити
8.	Наставник	Проф. д-р Сања Манчевска Проф.д-р Јасмина Плунцевик Глигороска
9.	Предуслови за запишување на предметот	Потпис од физиологија
10.	Цели на предметната програма (компетенции);	<ul style="list-style-type: none"> • Да се стекне увид во физиолошките основи на спиењето. фазите и стадиумите на спиење, природата и функцијата на невротрансмитерите и факторите кои влијаат врз циклусот будност-сон. • Да се оспособи студентот да ги разликува основните нарушувања на циклусот будност-сон.
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава:	<ul style="list-style-type: none"> • Состојба на будност и спиење. Теории за циклусот будност-спиење; • Фази на спиење: REM фаза и споробраново спиење и нивни карактеристики • Стадиуми на спиење и нивни карактеристики

	<ul style="list-style-type: none"> Регистрација на мозочна активност кај сосостојба на будност и спиење Невротрансмитери и спиење: фацитаторни и инхибиторни Мелатонин и циркадијален ритам на спиењето и негово нарушување заради временски зони Физиологија на сонување и теории на сонот Физиолошки ефекти на спиењето и негово влијание врз нервниот систем и другите органски системи Фактори кои влијаат врз спиењето: исхрана, физичка активност, возраста, итн. Несоница и физиолошки пристап за нејзино решавање. Поим за состојби на инсомниа, хиперсомниа и нарколепсија. <p>Семинарска работа: избрани делови од физиологија на спиењето.</p>			
12.	Методи на учење: Интерактивна настава (теоретска). семинарска работа			
13.	Вкупен расположив фонд на време	30 часа		
14.	Распределба на расположивото време			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	5 часа
		15.2	Вежби (лабораториски, клинички), семинари, тимска работа	Семинар: 10 часа
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	
		16.2	Самостојни задачи	5 часа
		16.3	Домашно учење	10 часа
17.	Начин на оценување			бодови
17.1	Тестови	Писмендел	бодови	мин.-макс. 12-20
	Завршен испит	Усмендел	бодови	мин.-макс. 12-20
17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	Семинарска работа	бодови	мин.-макс. 24 - 40
17.3	Активно учество	Теоретска настава	бодови	мин.-макс. 12-20
		Практична настава	бодови	/
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) Ф
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е
		од 69 до 76 бода		7 (седум) Д
		од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц
		од 85 до 92 бода		9 (девет) Б
		од 93 до 100 бода		10 (десет) А
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	<p>Условувачки критериуми: За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската и да освои минимум бодови</p> <p>За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи презентација.</p>		

		Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата			
22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1	1	Дејанова Б, Манчевска С, Плунцевик Глигороска Ј.	Физиологија на спиење	Медицински факултет Скопје	2012
	2	Гајтон А.	Медицинска физиологија	Савремена администрација Београд	2008
	Дополнителна литература				
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.2	1	N31111311 K.	Health and Human Science and Sleep, <Health, and a...>	Варгес апб МоМе	2006

1.	Наслов на наставниот предмет	ФИЗИОЛОГИЈА ВО ХИПОБАРИЈА И ХИПЕРБАРИЈА
2.	Код	ДМС/ТИ-09
3.	Студиска програма	СМС/Т, СРТ, СФ, СЛ
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра за физиологија
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус
6.	Академска година/семестар	По избор
7.	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Проф. д-р Бети Дејанова
9.	Предуслови за запишување на предметот	Потпис од физиологија
10.	Цели на предметната програма (компетенции):	
	<ul style="list-style-type: none"> • Физиологија на големи планински височини - влијание на нискиот атмосферски притисок врз организмот; • Физиологија во големи морски длабочини и при други хипербарични услови - влијание на високиот атмосферски притисок врз организмот. 	
11.	Содржина на предметната програма:	
	Теоретска настава:	
	<ul style="list-style-type: none"> • Атмосферски притисоци на различни надморски височини; • Парцијални притисоци на гасовите - кислород и јаглероден диоксид во услови на хипобарија; 	

	<ul style="list-style-type: none"> • Сатурација на хемоглобинот со кислород на различни надморски височини. Акутна хипоксија; • Аклиматизација на низок парцијален притисок за кислород; • Работен капацитет на големи надморски височини; • Акутна и хронична планинска болест; • Парцијални притисоци на гасовите - кислород, јаглероден диоксид и азот во услови на хипербарија; • Акутно и хронично труење со кислород и оксидативен стрес; • Состојба на декомпресија и кесонска болест. <p>Семинарска работа: избрани делови од физиологија во хипобарија и хипербарија.</p>			
12.	Методи на учење: Интерактивна настава (теоретска), семинарска работа			
13.	Вкупен расположив фонд на време	30 часа		
14.	Распределба на расположивото време			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	5 часа
		15.2	Вежби (лабораториски, клинички), семинари, тимска работа	Семинар: 10 часа
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	
		16.2	Самостојни задачи	5 часа
		16.3	Домашно учење	10 часа
17.	Начин на оценување			бодови
17.1	Тестови	Писмендел	бодови	мин.-макс. 12 - 20
	Завршен испит	Усмендел	бодови	мин.-макс. 12-20
17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	Семинарска работа	бодови	мин.-макс. 24 - 40
17.3	Активно учество	Теоретска настава	бодови	мин.-макс. 12 - 20
		Практична настава	бодови	/
18.	Критериуми за оценување (бодови и/оценка)	до 59 бода		5 (пет) Ф
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е
		од 69 до 76 бода		7 (седум) Д
		од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц
		од 85 до 92 бода		9 (девет) Б
		од 93 до 100 бода		10 (десет) А
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	<p>Условувачки критериуми: За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската и да освои минимум бодови.</p> <p>За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи ролеј: презентација.</p>		

		Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата			
22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1	1	Дејанова Б.	Физиологија во специјални услови на хипобарија и хипербарија	Марив-С Скопје	2010
	2	Гајтон А.	Медицинска физиологија	Савремена администрација Београд	2008
	Дополнителна литература				
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.2	1	Po\\crg SK, Ho\\ley ET.	Ехерџсе апс1 епуѓгоптепГ 1п: Ехерџсе рНусфо!о\$у	МсСга\\-НШ 1п1 ЕсПООп	2007

1.	Наслов на наставниот предмет	ФИЗИОЛОГИЈА НА СПОРТОТ
2.	Код	ДМС/ТИ-10
3.	Студиска програма	СМС/Т, СРТ, СФ, сл
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра по медицинска и експериментална физиологија со антропологија
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус
6.	Академска година/семестар	7. Број на ЕКТС 1 По избор кредити
8.	Наставник	Проф.д-р Сунчица Петровска
9.	Предуслови за запишување на предметот	положен испит од Физиологија
10.	Цели на предметната програма (компетенции):	
	<ul style="list-style-type: none"> • Изучување на физиологија на мускулите при вежбањето. • Совладување на адаптационите механизми на респираторниот систем, кардиоваскуларен систем и на иево-ендокриниот систем при вежбањето • Запознавање со основните механизми на мускулниот замор и на опоравување на организмот по физичката активност. • Осознавање на надворешната температура и на полот врз физичката активност 	
	Семинарска работа: од областа на физиологија на спортот	
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава:	

	<ul style="list-style-type: none"> • Енергетски мускулни системи. • Потрошувачка на кислород и белодробна вентилација. Дифузиски капацитет на кислород кај спортистите. Составот на гасовите во крвта при вежбањето. • Проток на крвта низ мускулите. Потрошувачка на кислород и минутен волумен при вежбањето. Соодност помеѓу ефикасноста на кардиоваскуларниот систем и максимална кислородна потрошувачка (VO₂ шах). • Физичка активност како стрес фактор за организмот. Влијание на физичката активност врз нервно-ендокриниот систем. • Заморот и видови на замор (биохемиски промени, фази на заморот и биолошко значење на заморот). • Основни физиолошки механизми на опоравувањето (реконституција на системот гликоген-млечна киселина; опоравување на аеробниот систем). • Терморегулација во услови на висока и ниска надворешна температура • Адаптација на организмот во услови на ниска и висока надворешна температура. • Полови разлики во однос на мускулната моќ и сила, кардиоваскуларната и репаративната издржливост и полови разлики во однос на ендокринолошката функција и метаболизмот <p>Семинарска работа: избрани делови на физиологија на спортот</p>			
12.	Методи на учење: Интерактивна настава (теоретска), семинарска работа			
13.	Вкупен расположив фонд на време	30		
14.	Распределба на расположивото време			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	5 часови
		15.2	Вежби (лабораториски, клинички), семинари, тимска работа	Семинари 10 часови
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	часови
		16.2	Самостојни задачи	5 часа
		16.3	Домашно учење	10 часа
17.	Начин на оценување		бодови	
	17.1	Тестови	Писмен дел	мин.-макс. 12-20
		Завршен испит	Усмен дел	бодови мин.-макс. 12-20
	17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	Семинарска работа	бодови мин.-макс. 24 - 40
17.3	Активно учество	Теоретска настава	бодови 12-20	мин.-макс.
		Практична настава	бодови /	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) Ф
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е
		од 69 до 76 бода		7 (седум) Д
		од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц,

		од 85 до 92 бода	9 (девет) Б
		од 93 до 100 бода	10 (десет) А
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	<p>Условувачки критериуми:</p> <p>За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската настава и семинарите и да освои минимум бодови</p> <p>За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи ро\сг рош! презентација.</p> <p>Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.</p>	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата	
22.	Литература		
	Задолжителна литература		
	Р.бр	Автор	Наслов
22.1	1	Артур К. Гајтон, Џон Е. Хол	Учебник по медицинска физиологија
	2	С. Петровска	Основи на физиологија на спортот
	Издавач	Година	
		Академски печат	2012
		Марив-с, Скопје	2010
	Доплнителна литература		
	Р.бр	Автор	Наслов
22.2	1	Poss ME, KeJeuap SJ	Pox s pНусгоloš lca1 Basís for exercíse апс! spor!
	Издавач	Година	
		\УСВ/Ме Сга\ - НШ,	1998

1.	Наслов на наставниот предмет	ФИЗИОЛОГИЈА НА ФЕТУС
2.	Код	ДМС/ТИ-11
3.	Студиска програма	СМС/Т, СРТ, СФ, сл
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра по медицинска и експериментална физиологија со антропологија
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус
6.	Академска година/семестар	7. Број на ЕКТС 1 кредити
		По избор
8.	Наставник	Проф.д-р Сунчица Петровска
9.	Предуслови за запишување на предметот	положен испит од Физиологија
10.	Цели на предметната програма (компетенции):	

	<ul style="list-style-type: none"> • Запознавање на студентот со физиологија на фетусот и со специфичностите во однос на функционалните карактеристики на органските системи на фетусот во текот на интраутерината матурација. 			
	Семинарска работа: од областа на физиологија на фетус			
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава: <ul style="list-style-type: none"> • Амнионска течност и телесни течности • Физиологија на срцето и на циркулаторниот систем Физиологија на респираторниот систем • Физиологија на гастроинтестиналниот систем и на метаболизмот • Физиологија на уринарниот систем и одржување на ацидобазна хомеостаза • Физиологија на нервниот и на невроендокриниот систем 			
	Семинарски работи: изборни делови од физиологија на фетусот			
12.	Методи на учење: Интерактивна настава - теоретска и практична			
13.	Вкупен расположив фонд на време	30		
14.	Распределба на распложивото време			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	5 часови
		15.2	Вежби (лабораториски, клинички), семинари, тимска работа	Семинари 10 часови
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	часови
		16.2	Самостојни задачи	5 часа
		16.3	Домашно учење	10 часа
17.	Начин на оценување		бодови	
	17.1	Тестови	Писмен дел	мин.-макс. 12-20
		Завршен испит	Усмен дел	бодови мин.-макс. 12-20
	17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	Семинарска работа	бодови мин.-макс 24 - 40
17.3	Активно учество	Теоретска настава	бодови	мин.-макс. 12-20
		Практична настава	бодови	/
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода	5 (пет) Ф	
		од 60 до 68 бода	6 (шест) Е	
		од 69 до 76 бода	7 (седум) Д	
		од 77 до 84 бода	8 (осум) Ц	
		од 85 до 92 бода	9 (девет) Б	
		од 93 до 100 бода	10 (десет) А	

19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	<p>Условувачки критериуми:</p> <p>За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската настава и семинарите и да освои минимум бодови</p> <p>За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи ро\сг рош! презентација.</p> <p>Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.</p>			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата			
22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1	1	Артур К. Гајтон, Џон Е. Хол	Учебник по медицинска физиологија	Академски печат	2012
	2	Власкигп ST.	Ма1егпа1, Те1а1 апс1 пеопа1а1 рИус1о1оду	E1sey ег	2007
	3	ТИогбигп <30.,	Тех11ооок оЈ Те1а1 рГ>усJo1оду	OxJorc! 1ЈпJyersJ1у	1994
22.2	Доплнителна литература				
	Р.бр	4.,	Наслов	Издавач	Година

1.	Наслов на наставниот предмет	БАЛНЕОКЛИМАТОТЕРАПИЈА
2.	Код	ДМС/ТИ-43
3.	Студиска програма	СМС/Г
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра по Физикална медицина и рехабилитација
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус
6.	Академска година/семестар	Трета/У1
7.	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Доц.др.Билјана Митревска
9.	Предуслови за запишување на предметот	Исполнет услов за упис во VI семестар
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Да се запознаат со природните извори на некои физикални агенси (сонце, море, минерални води, пелоиди); - 	

	<ul style="list-style-type: none"> • Да се здобие со познавања за начините на лекувањето во балнеоклиматотерапијата • Да се запознае со видовите на минералните води, нивното дејство на човечкиот организам и нивна примена • Да се здобие со способност за примена на минерални води во лекување на заболените и повредените • Да ја спознае улогата на климатотерапијата во лекувањето • Да се запознае со пелоидотерапијата, нејзиното дејство и апликација • Да се запознае со таласотерапијата 			
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава: <ul style="list-style-type: none"> • Минерални води, класификација, механизам на дејство, методи на примена • Пелоидотерапија, видови на пелоид, нивното депонирање, подготовка и регенерација • Физичко-хемиски својства на пелоидот, методи и техники на примена • Климатотерапија, климатски чинители, видови на клима и нивно дејство врз организмот • Таласотерапија, приморска клима, морска вода и нејзино дејство на организмот, • Хелиотерапија • Инхалационотерапија • Бањите во Македонија 			
12.	Методи на учење: предавања			
13.	Вкупен расположив фонд на време	30 часови		
14.	Распределба на расположивото време			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	15 часови
		15.2	Вежби (лабораториски, клинички), семинари, тимска работа	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	
		16.2	Самостојни задачи	7 часови
		16.3	Домашно учење	8 часови
17.	Начин на оценување		бодови	
	17.1	Тестови	мин.-макс.	
		Завршен испит	1 Континуирана проверка бодови 18-30 Писмендел бодови 18-30 (во колку неја положиле континуираната проверка) мин.-макс.	

			Студентот е должен да освои минимум одредвидените бодови. Во спротивно, испитот се смета за неположен.			
17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)		Семинарска работа -1 бодови 36-60		мин.-макс	
17.3	Активно учество		Теоретска настава бодови 6-10		мин.-макс.	
			*Присуство на теоретска настава 51%-60% 6 бод 61%-70% 7 бод 71%-80% 8 бода 81 %- 90% 9 бода 91 %-100% 10 бода			
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 59 бода	5 (пет) Ф		
			од 60 до 68 бода	6 (шест) Е		
			од 69 до 76 бода	7 (седум) Д		
			од 77 до 84 бода	8 (осум) Ц		
			од 85 до 92 бода	9 (девет) Б		
			од 93 до 100 бода	10 (десет) А		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Условувачки критериуми: За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската настава и да освои минимум бодови. Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата				
22.	Литература					
	Задолжителна литература					
		Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.1	1	Е.Николиќ-Димитрова	Основи на физикална терапија	Ласерцет, Скопје, Р.М.	2011
		2	МЈНаДоуЈ V.	РЈ21калпа1;егар1ја,	ОБосЈско slovo, Кјјека Сгпојеу1ја	2002
22.2	Доплнителна литература					
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година	

1.	Наслов на наставниот предмет	ФИЗИКАЛНИ АГЕНСИ ВО ТРЕТМАН НА БОЛКА
2.	Код	ДМС/ТИ-44
3.	Студиска програма	СМС/Т
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра по Физикална медицина и рехабилитација
5.	Степен на образование (прв односно втор ЦИКЛУС)	Прв циклус
6.	Академска година/семестар	ТретаЛТ
7.	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Раководителот на катедрата Проф. д-р Ериета Николик-Димитрова
9.	Предуслови за запишување на предметот	Исполнет услов за упис во VI семестар
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Цели на предметната програма (компетенции): <ul style="list-style-type: none"> • Запознавање со основните физикални агенси • Запознавање со физиолошкото и тераписко дејство на одделни физикални агенси • Запознавање на дел од најсовремените физикални агенси • Вовед во применливост на овие методи во терапија и научно истражување • Стекнување на знаења и вештини за примена на физикални модалитети во третман на акутна болка • Стекнување на знаења и вештини за примена на физикални модалитети во третман на хронична болка 	
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава: <ul style="list-style-type: none"> • Основи на електротерапија • Галванотерапија • Електрофореза со лекови • Дијадинамски струи • Интерферентни струи • Високофрекфентни струи • Транскутана електрична нервна стимулација (ТЕНС) • Сонотерапија • Ласеротерапија со нискоенергетски лазер • Магнетотерапија со нискофрекфентно магнетно поле • Терапија со ударни бранови (SHock \\аус Шегару) 	
12.	Методи на учење: предавања	
13.	Вкупен расположив фонд на време	30 часови
14.	Распределба на распложивото време	

15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	15 часови
		15.2	Вежби (лабораториски, клинички), семинари, тимска работа	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	
		16.2	Самостојни задачи	7
		16.3	Домашно учење	8 часови
17.	Начин на оценување			бодови
	17.1	Тестови	мин.-макс. 1 Континуирана проверка бодови 18-30	
		Завршен испит	мин.-макс. Писмендел бодови 18-30 (во колку не ја положиле континуираната проверка) Студентот е должен да освои минимум од предвидените бодови. Во спротивно, испитот се смета за неположен.	
	17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	мин.-макс Семинарска работа -1 бодови 36-60	
17.3	Активно учество	мин.-макс. Теоретска настава бодови 6-10 *Присуство на теоретска настава 51%-60% 6 бода 61%-70% 7 бода 71%-80% 8 бода 81%- 90% 9 бода 91%- 100% 10 бода		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) Ф
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е
		од 69 до 76 бода		7 (седум) Д
		од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц
		од 85 до 92 бода		9 (девет) Б
		од 93 до 100 бода		10 (десет) А
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Условувачки критериуми: За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската настава и да освои минимум бодови. Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата		

22. Литература

Задолжителна литература				
Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1	1	Е.ЊокоН}- ИтФгоуа	Основи на физикална терапија	Расегхер Скорје, К.М. 2011
Доплнителна литература				
Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.2	1	Basforб Х.К.	Тегарlскl Нlкаlш аґепsl. Уо P12lкаlпа тесlста l геНаБШfасfја. Рппсlрl1 ргакрка, №. X. Ое Бfса, 251- 270	Габегпакик Скорје, К.М. 2012
	2	Уебег Б.S, Нор к.м.	МоЈаНfеН па Г12lкаlт аґепsf Уо P12lкаlпа теШста l гекаБШfасfја, иг. К. Вгабот, 459-477.	Габегпакик Скорје, К.М. 2011

1.	Наслов на наставниот предмет	КИНЕЗИТЕРАПИЈА
2.	Код	ДМС/ТИ-45
3.	Студиска програма	СМС/Т
4.	Организатор на студиската програма (единица. односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра по Физикална медицина и рехабилитација
5.	Степен на образование (прв односно втор ЦИКЛУС)	Прв циклус
6.	Академска година/семестар	ТретаЛТ
7.	Број на ЕКТС 1 кредити	1
8.	Наставник Доцент др. Валентина Коевска	Раководителот на катедрата Проф. д-р Ериета Николик-Димитрова
9.	Предуслови за запишување на предметот	Исполнет услов за упис во VI семестар
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Запознавање со основните принципи на примената на кинезитерапијата во терапија и профилакса во процесот на медицинската рехабилитација • Запознавање со знаењата за позитивно дејство на кинезитерапијата на психичката и социјална работа на болните • Запознавање со методите на кинезитерапијата • Запознавање со средствата во кинезитерапијата • Запознавање со кинезитерапијата како терапевска процедура со свои индикации и контраиндикации 	

	<ul style="list-style-type: none"> • Да ја поврзат ефикасноста на кинезитерапијата во взаемност со другите физикални агенци 			
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава: <ul style="list-style-type: none"> • Местото на кинезитерапијата во физикалната медицина и рехабилитација • Биолошко дејство на кинезитерапијата врз локомоторниот, нервниот, кардиоваскуларниот, респираторниот и дигестивниот систем • Дејството на кинезитерапијата врз психичката состојба на болниот,, социјалната и професионалната положба на болниот • Цели на кинезитерапијата • Средства на кинезитерапијата • Принципи на кинезитерапијата • Дозирање на кинезитерапијата • Почетна положба на изведување на вежбите • Опрема за кинезитерапијата • Методи на следење и евиденција во кинезитерапијата • Рекреативна гимнастика и кинезитерапија низ спортските активности 			
12.	Методи на учење: предавања			
13.	Вкупен расположив фонд на време	30 часови		
14.	Распределба на расположивото време			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	15 часови
		15.2	Вежби (лабораториски, клинички), семинари, тимска работа	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	
		16.2	Самостојни задачи	7
		16.3	Домашно учење	8 часови
17.	Начин на оценување		бодови	
	17.1	Тестови	мин.-макс. 1 Континуирана проверка бодови 18-30	
		Завршен испит	мин.-макс. Писмен дел бодови 18-30 (во колку не ја положиле континуираната проверка) Студентот е должен да освои минимум од предвидените бодови. Во спротивно, испитот се смета за неположен.	
	17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	мин.-макс Семинарска работа -1 бодови 36-60	
17.3	Активно учество	мин.-макс.		

			Теоретска настава бодови 6-10			
			*Присуство на теоретска настава 51%-60% 6 бод 61%-70% 7 бода 71%-80% 8 бода 81 %- 90% 9 бода 91 %-100% 10 бода			
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) Ф		
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е		
		од 69 до 76 бода		7 (седум) Д		
		од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц		
		од 85 до 92 бода		9 (девет) Б		
		од 93 до100 бода		10 (десет) А		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Условувачки критериуми: За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската настава и да освои минимум бодови. Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата				
22.	Литература					
	22.1	Задолжителна литература				
Р.бр		Автор	Наслов	Издавач	Година	
1	Мирослава Стојановска	Основи на кинезитерапија	Пергамент паблик, Скопје, Р.М.	2010		
22.2	Доплнителна литература					
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година	
1	Ериета Николиќ-Димитрова	Кинезитерапија, Физикална медицина и рехабилитација,	Ласерџет, Скопје,Р.М.	2009		
2	Мартин Д.Хофман и сор.	Терапевски вежби Ур.Ц. Де Лиса,389-435	Табернакул Скопје, Р.македонија	2011		

1.	Наслов на наставниот предмет	ЦЕРЕБРОВАСКУЛАРЕН ИНСУЛТ-ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ
2.	Код	ДМС/ТИ-46

3.	Студиска програма	СМС-Т		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра по неврологија		
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус		
6.	Академска година/семестар	По избор	7.	Број на ЕКТС 1 кредити
8.	Наставник	Проф.д-р Наталија Долненец-Б а н е в а		
9.	Предуслови за запишување на предметот	Добиен потпис од неврологија		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): <ul style="list-style-type: none"> • Да ги препознава карактеристиките на ЦВИ • Да направи разлика меѓу одделните типови на ЦВИ • Да го се диференцира ЦВИ од други заболувања • Да ги открие и запознае основните фактори на ризик во настанувањето на ЦВИ • Да се запознае со принципите на третман на одделните видови ЦВИ 			
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава: <ul style="list-style-type: none"> • Дефиниција, класификација, патоанатомија. патофизиологијана цви • Клиничка слика и дијагностика (основни принципи на КТМ) на ЦВИ • Ризик фактори за појавана ЦВИ • Приод на болен со ЦВИ • Општи и специфични мерки во третманот на ЦВИ • Третман на ЦВИ • Практична настава: <ul style="list-style-type: none"> • обработка на болен со ЦВИ (анамнеза и невролошки статус) • презентација на случаи и заедничка дискусија • самостојна презентација на случај • можност за квиз одговори (казуси, примери) 			
12.	Методи на учење: <ul style="list-style-type: none"> • Предавања и дискусии, вежби/работилници, пракса 			
13.	Вкупен расположив фонд на време	15 часа		
14.	Распределба на расположивото време	10 часа предавања, вежби, семинари 5 часа домашно учење		
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	5 часови
		15.2	Вежби, семинари, тимска работа	Вежби и Семинари вкупно 5 часови
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	часови
		16.2	Самостојни задачи	часови
		16.3	Домашно учење	5 часови

17.	Начин на оценување		бодови		
	17.1	Тестови	мин.-макс.		
		Завршен испит	Усмендел	бодови	мин.-макс. 15-25
	17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	Семинарска работа	бодови	мин.-макс 25-35
17.3	Активно учество	Теоретска настава	бодови	мин.-макс. 10-20	
		Практична настава	бодови	10-20	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 59 бода	5 (пет) Ф	
			од 60 до 68 бода	6 (шест) Е	
			од 69 до 76 бода	7 (седум) Д	
			од 77 до 84 бода	8 (осум) Ц	
			од 85 до 92 бода	9 (девет) Б	
			од 93 до 100 бода	10 (десет) А	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	<p>Условувачки критериуми:</p> <p>За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската, практичната настава и семинарите и да освои минимум бодови</p> <p>За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи презентација.</p> <p>Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.</p>			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата			
22.	Литература				
	22.1	Задолжителна литература			
Р.бр		Автор	Наслов	Издавач	Година
	1	П.Пемов	Цереброваскуларн и болести	Култура	2004
22.2	Дополнителна литература				
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1	ЦД и други материјали во електронска форма за вежби			

1.	Наслов на наставниот предмет	ЦЕРЕБРОВАСКУЛАРНИ БОЛЕСТИ
----	------------------------------	----------------------------------

2.	Код	ДМС/ТИ-12		
3.	Студиска програма	СМС-Т, СФ, СЈ, СРТ		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра по неврологија		
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Тригодишни стручни студии		
6.	Академска година/семестар	По избор	7.	Број на ЕКТС кредити
8.	Наставник	Проф.д-р Анита Арсовска		
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема		
10.	Цели на предметната програма: <ul style="list-style-type: none"> запознавање со етиологијата, факторите на ризик, клиничката слика и современите дијагностички методи кои се користат кај пациентите со цереброваскуларни болести запознавање со современите терапевски принципи на лекување на цереброваскуларните болести 			
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава: <ul style="list-style-type: none"> Етиологија, фактори на ризик и поделба на цереброваскуларните болести Современа дијагностика и третман на цереброваскуларните болести Практична настава: <ul style="list-style-type: none"> Преглед на пациенти со цереброваскуларни болести 			
12.	Методи на учење: Интерактивна настава (теоретска), вежби, семинари			
13.	Вкупен расположив фонд на време	15		
14.	Распределба на расположивото време			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	5 часови
		15.2.	Вежби, Семинари	Вежби 5 часови Семинари 5 часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Пракса	
		16.2.	Самостојни задачи	
		16.3.	Домашно учење	
17.	Начин на оценување			бодови
17.1	Континуирани проверки			мин.-макс.
17.2	Завршен испит	Усмен дел		мин.-макс. бодови 15-25
17.3	Семинарска работа/проект (презентација: усмена)	Семинарска работа		мин.-макс. бодови 25-35
17.4	Активно учество	Теоретска настава Практична настава		мин.-макс. бодови 10-20 бодови 10-20
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 59 бода		5 (пет) P
		од 60 до 68 бода		6 (шест) E
		од 69 до 76 бода		7 (седум) И

		од 77 до 84 бода	8 (осум) С
		од 85 до 92 бода	9 (девет) В
		од 93 до 100 бода	10 (десет) А
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	<p>За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската, практичната настава и семинарите и да освои минимум бодови</p> <p>За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи ро\ег рош! презентација.</p> <p>Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.</p>	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентска анонимна евалуација за предметот, наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата	
22.	Литература		
	22.1.	Задолжителна литература 1. Петрова В и сор. Основни принципи на современата неврологија. Просветно дело 2002	
	22.2.	Дополнителна литература 1. Арсовска А, Поповски А. Доплер сонографија во васкуларната патологија. Борографика 2009	

1.	Наслов на наставниот предмет	АЛЕРГИСКИ РИНИТИС		
2.	Код	ДМС/ТИ-13		
3.	Студиска програма	СМС/Т, СФ, СРТ, сл		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Катедра по оториноларингологија		
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус		
6.	Академска година/семестар	По избор	7.	Број на ЕКТС кредити
				1
8.	Наставник	Проф. Јане Нетковски		
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема		
10.	Цели на предметната програма: Проширување и надградување на знаењата од областа на ринологијата и алергиските заболувања.			
11.	Содржина на предметната програма: Општиот дел од содржината се однесува на контрола на средината, употребата на фармаколошки средства и специфична имунотерапија на алергискиот ринитис како и примена на климотерапија и респираторна рехабилитација. Посебниот дел од предметната програма е посветен на алергискиот ринитис и бронхијалната астма како сериозна коморбидна состојба.			
12.	Методи на учење: предавања			
13.	Вкупен расположив фонд на време			

14.	Распределба на расположивото време	
15.	Форми на наставните активности	15.1. Предавања-теоретска настава 15.2. Вежби, Семинари
16.	Други форми на активности	16.1. Пракса 16.2. Самостојни задачи 16.3. Домашно учење
17.	Начин на оценување	бодови
	17.1 Континуирани проверки	мин.-макс.
	17.2 Завршен испит	мин.-макс.
	17.3 Семинарска работа/проект (презентација: усмена)	мин.-макс.
	17.4 Активно учество	мин.-макс.
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода од 60 до 68 бода од 69 до 76 бода од 77 до 84 бода од 85 до 92 бода од 93 до 100 бода
		5 (пет) Р 6 (шест) Е 7 (седум) 0 8 (осум) С 9 (девет) В 10 (десет) А
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	
22.	Литература	
	1	Задолжителна литература 1. „Алергиски болести и лекување” - Проф. Владимир Цветанов Дополнителна литература
	22.2.	1. „Клиничка анатомија на нос и параназални синуси’Проф. Јане Нетковски

1.	Наслов на наставниот предмет	НЕОНАТОЛОГИЈА
2.	Код	ДМС/ТИ-14
3.	Студиска програма	СМС/Т,СРТ,СФ,СЛ
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Клиника за педијатрија, Катедра по педијатрија
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус

6.	Академска година/семестар	Зимски семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Доцент др.Татјана Јаковска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Медицински факултет, додипломска настава.изборен предмет.неонатологија			
10.	Цели на предметната програма: Студии за медицински сестри и техничари, изборен предмет, неонатологија				
11.	Содржина на предметната програма: <ul style="list-style-type: none"> • Физиологија на новородено и адаптација на надворешни услови • Ризично новородено • Жолтици кај новородено • Инфекции и сепси на новородено • Недоносено • Хеморагична болест кај новородено • Физиологија на исхрана кај новородено 				
12.	Методи на учење: интерактивна настава (теоретска)				
13.	Вкупен расположив фонд на време		15 часа		
14.	Распределба на расположивото време		Теоретска настава= 7 часа, практична настава =8 часа		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	7 часа	
		15.2.	Вежби, Семинари	8 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Пракса	5 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	2 часа	
		16.3.	Домашно	1 час	
17.	Начин на оценување			бодови	
	17.1	Континуирани проверки		мин.-макс.	
		5-10			
	17.2	Завршен испит		мин.-макс.	
		10-20			
	17.3	Семинарска работа/проект (презентација: усмена)		мин.-макс.	
		20-30			
	17.4	Активно учество		мин.-макс.	
		20-40			
18.	Критериуми за оценување	до 59 бода		5 (пет) P	
		од 60 до 68 бода		6 (шест) E	
	(бодови/оценка)	од 69 до 76 бода		7 (седум) B	
		од 77 до 84 бода		8 (осум) C	
		од 85 до 92 бода		9 (девет) B	
	од 93 до 100 бода		10 (десет) A		
19.	Услов за потпис и полагање Присуство на теоретска настава на завршен испит				
	51%-60%/ 5 дена				
	61%-70%/6 бода				
	71%-80%/7 бода				
	81%-90%/8 бода				
	91%-100%/10 бода				

20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Предавања, вежби, семинари
22.	Литература	
22.1.	Задолжителна литература 1. Авторизирани предавања	
22.2.	Дополнителна литература=Мардешки педијатрија	

1.	Наслов на наставниот предмет	КОМУНИКАЦИИ		
2.	Код	ДМС/ТИ-15		
3.	Студиска програма	СМС/Т, СФ, СЛ, СРТ		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра за Психијатрија и медицинска психологија ЈЗУ УКлиника за психијатрија ул. Белградска б. б.		
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус		
6.	Академска година/семестар	Втора	7. Бр.на ЕКТС кредити	1
7.		Раководител на Катедра Проф. д-р Марија Ралева, Наставата ја изведуваат проф. д-р Викторија Вујовиќ и научен соработник д-р Мира Полазаревска		
8.	Предуслови за запишување на предметот	нема		
9.	Цели на предметната програма: <ul style="list-style-type: none"> • Совладување на комуникациски вештини • Конфликти и нивно разрешување 			
10.	Содржина на предметната програма: Теоретска пас(а): <ul style="list-style-type: none"> • Комуникација помеѓу медицинската сестра/ логопедот / радиотехнологот /физиотерапевтот и пациентот: Преглед • Вештини на поставување прашања, вештини на слушање • Невербално однесување. • Споделување информации- Модели и методи. Вештини за градење на врската • Вештини на советување. Вештини на убедување • Разубедување на лицата кои без причини се грижат за здравјето • Вештини на комуникација со деца и родители/Вештини на комуникација со постари лица. • Соопштување на прогнозата, надежта и ризикот • Справување со хронични болести и уморањс/ неисполнување на очекувањата / измама • Соочување со незадоволството на пациентот. Преговарачки вештини • Телекомуникации во здравствена нега. 			

	• Конфликти и нивно разрешување			
11.	Методи на учење: Интерактивна настава (теоретска)			
12.	Вкупен расположив фонд на време 15 часа			
13.	Распределба на расположивото време			
14.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	10 часа
		15.2.	Вежби. Семинари	5 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Пракса	
		16.2.	Самостојни задачи	
		16.3.	Домашно учење	
17.	Начин на оценување			
17.1	Тестови	Континуирани проверки Завршен испит		мин.-макс. 40 - 80 бодови
17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена/ усна)			мин.-макс 5- 10
17.3	Активно учество	Теоретска настава Практична настава	мин.-макс. 1-3 4-7	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	<60	5	
		60-68	6	
		68-76	7	
		76-84	8	
		84-92	9	
		92-100	10	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Условувачки критериуми: За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската, практичната настава и семинарите и да освои минимум бодови. За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи ро\ \ ег рош! презентација. Оценката за предметот се формира според табелата на оценки. а врз основа на збирот на бодовите од сите активности и завршниот испит.		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата		
22.	Литература			
	22.1.	Задолжителна литература	Комуникациски вештини во клиничката практика (Комуникација	Табернакул 2010 г.

				помеѓу пациентот и докторот)		
--	--	--	--	---------------------------------	--	--

1.	Наслов на наставниот предмет	ПСИХОСОМАТСКИ БОЛЕСТИ				
2.	Код	ДМС/ТИ-16				
3.	Студиска програма	СМС/Т, СФ, СЛ, СРТ				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра за Психијатрија и медицинска психологија ЈЗУ УКлиника за психијатрија, ул. Белградска б. б.				
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус				
6.	Академска година/семестар	Трета/ VI	7. Бр.на ЕКТС кредити	1		
7.	Наставник	Раководител на Катедра Проф. д-р Марија Ралева, Наставата ја изведуваат проф. Др Марија Ралева, и проф. д-р Димитар Боневски				
8.	Предуслови за запишување на предметот	Земен потпис по предметите Мед. нега во психијатрија (СМС-Т), Психијатрија и психотерапија (СЛ), Психијатрија (				
9.	Цели на предметната програма (компетенции): <ul style="list-style-type: none"> • Усвојување на холистички пристап кон психосоматските болести • Совладување на практичното и теоретското знаење од областа на психосоматските болести • Стекнување знаења за Консултативна (лијезон) психијатрија 					
10.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава: <ul style="list-style-type: none"> • Вовед, дефиниција, причина, и историјат на психосоматската медицина • Телото помеѓу биологијата и психологијата • Емоции, физиологија и структурни промени • Школи и правци на психосоматската медицина • Стрес и теориите на стресот • Психосоматски болести: <ul style="list-style-type: none"> - Функционален соматски синдром - Хроничен синдром на замор - Бо\ Баск рат синдром - Психосоматски болести во Кардиологија - Психосоматски болести во гастроентерологија - Психосоматски болести во пулмологија - Психосоматски болести во ендокринологија - Психосоматски болести во онкологија - Психосоматски болести во дерматовенерологија - Психосоматски болести во неурологија • Конверзија и психосоматските болести (психофизиолошки растројства) • Лекување: фармакотерапија и психотерапија 					

	<ul style="list-style-type: none"> • Консултативна (лијазон) психијатрија • биофидбек и мониторирање на психосоматските состојби 			
	Вежби: - Клинички презентации на Функционален соматски синдром - Хроничен синдром на замор - Бото баск рат синдром - Психосоматски болести во Кардиологија - Психосоматски болести во гастроентерологија - Психосоматски болести во пулмологија - Психосоматски болести во ендокринологија - Психосоматски болести во онкологија - Психосоматски болести во дерматовенерологија - Психосоматски болести во неурологија			
11.	Методи на учење: Интерактивна настава (теоретска)			
12.	Вкупен расположив фонд на време	15 часа		
13.	Распределба на расположивото време			
14.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	10 часа
		15.2.	Вежби, Семинари	5 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Пракса	
		16.2.	Самостојни задачи	
		16.3.	Домашно учење	
17.	Начин на оценување			
17.1	Тестови	Континуирани проверки Завршен испит	мин.-макс. 40 - 80 бодови	
17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена / усна)		мин.-макс 5-10	
17.3	Активно учество	Теоретска настава Практична настава	мин.-макс. 1-3 4-7	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	<60	5	
		60-68	6	
		68-76	7	
		76-84	8	
		84-92	9	
		92-100	10	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Условувачки критериуми: За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската, практичната настава и семинарите и да освои минимум бодови. За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи презентација. Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности и завршниот испит.		

20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата
22.	Литература	
	Задолжителна литература	
22.1.	Чадловски и Психијатрија том сор.	Просветно дело 2004

1.	Наслов на наставниот предмет	КУЛТУРОЛОШКИ И СТРУКТУРНИ КОМПЕТЕНЦИИ НА ЗДРАВСТВЕНИТЕ ПРОФЕСИОНАЛЦИ
2.	Код	ДМС/ТИ-17
3.	Студиска програма	СМС-Т, СРТ, СФ, сл
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра по социјална медицина, Катедра по епидемиологија и Катедра по интерна медицина
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус
6.	Академска година/семестар	7 Број на ЕКТС По избор , кредити
8.	Наставник	Проф.д-р Елена Косевска Проф. д-р Весна Велиќ Стефановска Проф. д-р Љубица Георгиевска Исмаил
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Генерална цел: Да се зајакнат културолошките и структурните компетенции на студенти идни здравствени професионалци за надминување на нееднаквоста, диспаратетите, невидливата дискриминација, како и влијанието на социо-економските фактори при здравствената заштита на пациентите со посебен фокус на маргинализираните групи. Други цели: <ul style="list-style-type: none"> • стекнување на знаења, вештини и техники за практикување на наративната медицина со фокус на културолошките и структурните компетенции при здравствената заштита; • проучување на примери за нееднаквости при здравствената заштита со посебен фокус на вулнерабилните групи; 	

	<ul style="list-style-type: none"> • сензибилизација за прифаќање на правата за здравје и еднаквост во национален и европски контекст. 			
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Теоретска настава:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Наративна медицина, наративна етика и техника-поими (односите здравствен работник-пациент, во секојдневната клиничка пракса); • Етички аспекти на истражувања врз луѓе и кај ранливото население; • Културолошки компетенции -дефиниција, важноста на културолошките разлики во медицински контекст (културна идентификација, јазични бариери, метод на комуникација итн.), интеркултурно образование; • Структурни компетенции (поим за “структурна ранливост”, извори и ефекти од социо-економската нееднаквост); • Медицинска одговорност за недискриминација (во релација со пациентите..), ставови, знаење, вештини; • Здравствен систем, право на здравје, процеси на дискриминација (стереотипи, предрасуди, разлики), принципи на недискриминација во ЕУ и во национални рамки; • Набљудување на феноменот на дискриминација со соодветен пристап на заштитата на здравјето кај вулнерабилните групи (ХИВ позитивни лица, жени и деца жртви на насилство, ЛГБТИ лица, сексуални работници, лица кои користат дроги, лица со неспособност, роми. сиромашни луѓе, и други групи); • Анализа на статусот на Ромите, како најзастапени вулнерабилни групи (историја, здравје, култура, вработување, јазик. социо-економски статус, еманципација итн., (во Европски и национален контекст); • Поимот еднаквост и неговите претпоставки: формална и суштинска равноправност меѓу различните социјални групи и намалување на здравствените разлики; • Респектирање на човековите права за живот, здравје, приватност, фамилијарен живот и недискриминација. <p>Практична настава:</p> <ul style="list-style-type: none"> • презентација на случаи од клиничката пракса; • организирање на отворена дискусија во мали групи на зададена тема; • игра на улога според зададено сценарио; • вежбање на техники за слушање. пишување, комуникација, интерпретација, набљудување итн. <p>Есеј: Пишување на есеј на зададена тема</p>			
12.	Методи на учење: Интерактивна настава (теоретска), вежби, есеј			
13.	Вкупен расположив фонд на време	30		
14.	Распределба на расположивото време			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Прсдавања-теоретска настава	4 часови
		15.2	Вежби (работа во мали групи. есеј. тимска работа)	Вежби 10 часови Есеј 1 час

16.	Други форми на активности		16.1	Проектни задачи		
			16.2	Самостојни задачи		
			16.3	Домашно учење	15 часови	
17.	Начин на оцснување				бодови	
	17.1	Тестови			мин.-макс. /	
		Завршен испит	Усмендел	бодови	мин.-макс. 15-25	
	17.2	Есеј	Пишување есеј	бодови	мин.-макс. 25 - 35	
17.3	Активно учество		Теоретска настава	бодови	10-20	
			Практична настава	бодови	10-20	
18.	Критериуми з 1 оценување (бодови/оценк а)		до 59 бода		5 (пет) Ф	
			од 60 до 68 бода		6 (шест) Е	
			од 69 до 76 бода		7 (седум) Д	
			од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц	
			од 85 до 92 бода		9 (девет) Б	
		од 93 до 100 бода		10 (десет) А		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		Условувачки критериуми: За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската и практичната настава и да освои минимум бодови. За да пристапи на завршен испит студентот треба да напише есеј на зададена тема во писмена форма. Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, и завршниот испит.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следсње на квалитетот на наставата		Студентска анонимна евалуација за предметот и наставниците кои учествуваат во изведувањето на наставата			
22.	Литература					
	Задолжителна литература					
		Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.1	1	УасЛе Аs1агаs1оае СпsЛпа ОаугЛоукл МП1аe1а Ушо1 ОеггЛепи Оег§e1у СапсЖи 1оп	ЕЛисс апс! поп- сИсптгаЛоп оf \и1псгак>1е §гоипs т Ше НеаИН sys!ет	ЕЛЛига „От.Т. Ц. М. Е. 1ас1, Соруп§Н1. АП1S. 2011	2011
		2	Кf1а СНагоп	Рппс1р1ес апЛ РгасОсс оfКаггаОсс МесИсте	ОхfогЛ кЈшуегsЛу Press	2017
3		SeШ М. Но1шес. Кел1у К. Кп1§Н1	S1тс1ига1 сотрекепсу	РН 290 - Sprп§ 2015, Нf1р:/ЈЛ.1уЈо1т es	2015	
4		Ллкцап СНегала	Нfскогу апЛ СиКиге	Ес1 АП1S Рпп1ес!	2010	

			т Кота сиИиге, 1пНгап РНПосорНу р. 90	Сгагоуа, 2010.	
	5	See Betarcl E. УИН1еу Јг. & Mary E. КНе	Тие psyсНолоџу оf ргејисИсе апс! НfссптгаНоп, Secоnc! есИНоп	УаНs\ог(И Сеп§§а§е Иеатгпс, 2010	2010
	Дополнителна литература				
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Годнна
	1	СасЈапeНа Нсl<1е., Нолtes СеШ М, Ма<Јп§аl OS., ОеТппкЈас! Уоип§ Мапа-Е1 епа, Веуе1ег Каопн. ОиссаНа Јатес	1тгт§гаНоп as a Socfal Ое(егттап(оf НеаНИ	Аппи. Кеу. РиИНС НеаНИ 2015.36:375-392.	2015
22.2	2	ЦиесаНа Ј., Нолtes SM, СиеК., Воиг§о1s РИ.,	Ке-ѓпуѓ§ораНп§ (Ие socfal ИfсЈогу: "S(гис(ига1 уи1 пеггаИПНу" as a (оо 1 fог ргогоПп§ s(гис(ига1 сотреЈепсе т ИеаНИ саге.	АсаНегfс МеНfсѓне s(тсПпа1 УиПгеггаИПНу МаписспрП 1-17	2015
	3	СНароп Кј(а, Негтапп.№1Пе, 0е\1т МННаеѓ	Сlose КеасИп§ апН СгеаНее \Уп(т§ т СНшса1 ЕНисаНоп: ТеасНѓп§ аИепНоп, Кергесеп(аНоп ап<1 АѓННанаНоп	АсаНегfс теНfсѓне	2015
	4	ЈопаЉап М. Ме(гl Не1 епа Напсен	S(тс(ига1 сотреЈепсу: ТИеоп2Ѓп§ а пeу тесНса1 еп§а§етеп(\УНН sН§та апН тсциалПу S(тс(ига1 Ш§та апН РоргнаНоп НеаНИ	Socfal Scfence & МеНfсѓне УоНипе 103. Ра§es 126- 133	2014

1.	Наслов на наставниот предмет	МЕНАџМЕНТ ЗА КВАЛИТЕТ НА ЗДРАВСТВЕНИ УСЛУГИ (ТЦМ) ВО ЈАВНОТО ЗДРАВСТВО
2.	Код	ДМС/ТИ-18
3.	Студиска програма	СМС/Т, СФ, СРТ, сл
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра за Социјална медицина

5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус
6.	Академска година / семестар	Изборен, VI семестар
7.		Број на ЕКТС кредити
8.	Наставник	Одговорен наставник: Проф. д-р Моме Спасовски
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема
10.	Цели на предметната програма (компетенции): 1. Изготвување на листа од јавноздравствени проблеми поврзани со полето на работа 2. Поставување на проблемот (проблем) и целите за подобрување на состојбите 3. Изготвување на листа на причини за настанок на проблемот 4. Можни мерки за редукција или елиминација на причините 5. Планирање за мерење на тоа колку добро проблемот е решен 6. Планирање за одржување на напредокот	
11.	Содржина на предметната програма: 1. Причина за подобрување на состојбите - Врзани идеи за приоритетни јавноздравствени проблеми - Гласање - Критериуми за одредување на приоритет - Постапки за одредување на причините за избор на соодветниот приоритетен јавноздравствен проблем (схематски приказ - Приказ) 2. Сегашна состојба - Алатки: табела (Список), графикони (База). Приказ 3. Анализа - Развивање на "Причина-Ефект" дијаграм (Рибина коска - Хиопа) - Методи за потврдување на вистинските причини за јавноздравствениот проблем 4. Мерки со мерливи вредности - Развивање на таблица (СошНегтеасигес Мапх) - Кош-ВепеН1 Анализа Бариири и предности - Изработка на детален план (кој, што, кога) Резултати Алатки: - компарација (споредба) на состојбите пред и по мерките - приказ на податоците со табели, дијаграми, Приказ Стандардизација - Воведување на мерките во редовната работа на здравствените работници во процесот на здравствената заштита - Формирање на мониторинг систем - Подготовка на упатства - Едукација на вработените - Повторување на успехот во други подрачја Гдни планови - Лекции научени од спроведениот проект	
12.	Методи на учење: Теоретска настава: предавање, интерактивна настава, групна работа, прикажување на филмови од областа Практична настава: семинари, вежби со калкулации и анализа на податоци, демонстрација, компјутерска симулација, Индивидуална работа: дискусии, евалуација на научна литература, консултации, консултации по сегменти од интерес, есеи, семинарска работа	
13.	Вкупен расположив фонд на време	Теоретска настава: 10 часа

		Практична настава - 5 часа	
		Индивидуална работа: 15 часа	
14.	Распределба на расположивото време		
15.	Форми на наставните активности		Часови
		Вид на активност	
		Теоретска настава	10
		Семинари	5
		Индивидуална работа	
	Вкупно	15	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи
		16.2.	Самостојни задачи
		16.3.	Домашно учење
17.	Начин на оценување		
	17.1.	Тестови	Усмендел бодови мин - макс 15-25
	17.2.	Семинарска работа/ проект (презентација: писмена и усна)	Семинарска работа бодови мин - макс 25 - 35
	17.3.	Активност и учество	Теоретска настава бодови мин - макс 10-20 Практична настава бодови 10-20
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 59 бода	5 (пет) (P)
		од 60 до 68 бода	6 (шест) (E)
		од 69 до 76 бода	7 (седум) (II)
		од 77 до 84 бода	8 (осум) (C)
		од 85 до 92 бода	9 (девет) (B)
		од 93 до 100 бода	10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Условувачки критериуми: За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската и практичната настава и да освои минимум бодови Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности. континуираните проверки и завршниот испит.	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата	

1.	Наслов на наставниот предмет	ЗДРАВЈЕ НА МИГРАНТИ			
2.	Код	ДМС/ТИ-19			
3.	Студиска програма	СМС/Т, СРТ, СФ, сл			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра по социјална медицина			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	По избор	7. Зимски /летен	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Проф. д-р (>имка Тозија			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): По завршувањето на овој предмет, студентот ќе го продлабочи знаењето од областа на здравјето на мигрантите како јавно здравствен проблем и би требало да биде способен да: <ul style="list-style-type: none"> • ги препознава главните категории на мигранти и нивните карактеристики • ги знае главните фактори кои придонесуваат за дискриминација и лошо здравје на мигрантите и бегалците и ограничениот пристап до здравствена заштита, кој исто така претставува бариера за нивната интеграција во земјата домаќин • има знаења за постоечката легислатива за човековите права и правата за здравје во земјата и Европа • да ги препознае бариерите за здравствена заштита со акцент на земјата домаќин • да биде свесен за состојбата со мигрантите глобално и во Европа 				
11.	Содржина на предметната програма: <ul style="list-style-type: none"> • Вовед во главните категории на мобилните популации мигранти, бегалци, баратели на азил, и недокументирани мигранти • Вовед во клучните концепти кои доведуваат до здравствена нееднаквост, како што се етничка припадност, пол, социјален статус, култура, сиромаштија и неписменост, како и за влијанието на дискриминацијата и расизмот врз здравјето • Разлики помеѓу мигрантите, барателите на азил и недокументирани мигранти • Причини за сегашната мобилност на населението во светот • Фактори кои придонесуваат за лошо здравје на мигрантите и бегалците • Причини за сегашната миграција во светот и Европа • Моментална состојба во земјата односно профил, услови за живеење на мигрантите, недокументирани мигранти и бегалците • Легислатива за човекови права и права за пристап до здравствени услуги за различни категории (мигранти, бегалци, недокументирани мигранти) во земјата и Европа • Политика за интеграција на мигранти • Податоци и истражување за миграција • Одговор на здравствениот систем Семинарска работа: Изработка на семинарска задача.				
12.	Методи на учење: Интерактивна настава, семинари, вежби, интерактивни работилници, групна практична работа и теренска работа во заедницата				
13.	Вкупен расположив фонд на време	15 часа			

14.	Распределба на расположивото време			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	5 часа
		15.2.	Семинари	10 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Пракса	
		16.2.	Самостојни задачи	
		16.3.	Домашно учење	
17.	Начин на оценување		бодови	
	17.1	Континуирани проверки	мин.-макс.	
	17.2	Завршен испит	мин.-макс.	
		Усмен дел	бодови	20 - 40
		Испитот е презентација и одбрана на изготвен проект - здравствена слика и стратегија на заедницата		
	17.3	Семинарска работа/проект (презентација: усмена)	мин.-макс.	
		Семинарска работа	бодови	20-40
	17.4	Активно учество	мин.-макс.	
		Теоретска настава	бодови	5-10
		Практична настава	бодови	5-10
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) P
		од 60 до 68 бода		6 (шест) E
		од 69 до 76 бода		7 (седум) И
		од 77 до 84 бода		8 (осум) C
		од 85 до 92 бода		9 (девет) B
		од 93 до 100 бода		10 (десет) A
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Условувачки критериуми: За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската, практичната настава и семинарите и да освои минимум бодови За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи ро\-\ег рош! презнтаци,а. Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континс ираните проверки и завршниот испит.		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувачето на наставата		
22.	Литература			
	Задолжителна литература			
	22.1.	1. \УНО НеалЉ НЈегасу: Тке соНб Гас1s - \УНО/Еигоре - \Уор1с1. \Уор1с1 ОгцашгаНоп 2013		

		2.	(a) <i>1п1етапона1 пп§гапоп, кеа1Љ апс! Иитап п§п1s. \Уор1с1 Неа1Љ Ог§аш2апоп, 0111 се оfШе Н1§И Сотппсшпер fог Нитап Кf§1пс апс! Ше 1п1етапона1 Ог§аш2апоп fог М1§гапоп. 2013</i>
		3.	Ф)Мтгапоп апс! ИеаНИ т Ље Еигореап ТЈшоп ЕигоНеаНИ 16(1) 2010, ЃSE НеаНИ. Боппоп ScИоо1 оfЕсопоппсс апс! Роппса! Scсрсе. ЕЈпНес! Кт§пот.
		4.	Тис1ппску Т, Уагаујкоуа Е. Тке пе\ риБИс ИеаЉЛТпгЈ ЕЉпоп. Elsevier. АсасЈепнс Press. 2014
		Дополнителна литература	
	22.2.	1.	(с)Ното ИеаНИ syfets сап аскfress НеаНИ тецшпес Нпкес! 1о пцгапоп апс! еЉшспу. Впеfтц оп роНсу 1ssues проcЈисес! Љгоисп Ље \УНО/Еигорсап Сотппсшп оп еципу пројесf СорелНа§еп. \УНО
		2.	(J) IOM. Ситгару КероН оп Ље МIPEX НеаНИ СпапсЈ апп Соиппу КероНс. 2016

1.	Наслов на наставниот предмет	ОЦЕНКА НА ЗДРАВЈЕ И СТРАТЕШКО ПЛАНИРАЊЕ ЗА ЗДРАВЈЕ ВО ЗЕДНИЦАТА		
2.	Код	ДМС/ТИ-20		
3.	Студиска програма	СМС/Т, СРТ, СФ, СЛ		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра по социјална медицина		
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус		
6.	Академска година/семестар	По избор	7. Зимски /летен	Број на ЕКТС кредити
8.	Наставник	Проф. д-р 9 >имка Тозија		
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): По завршувањето на овој предмет, студентот ќе го продлабочи знаењето од областа на стратешко планирање во здравството и би требало да биде способен да: <ul style="list-style-type: none"> да го разбере циклусот на менаџмент и процесот на оценка и планирање во јавното здравје во заедницата да дефинира јавно здравствен проблем и одреди приоритети за јавно-здравствена интервенција во заедницата да врши анализа на здравствен проблем и има поголема креативност и иновација за решавање на проблеми - процес базиран на докази стратешки да планира и предлага соодветна ефективна интервентна стратегија базирана на докази да врши мониторинг и евалуација на имплементацијата на здравствената стратегија 			

11.	Содржина на предметната програма:			
	<ul style="list-style-type: none"> • Циклус на менаџмент за здравје во заедницата - процес од шест чекори на планирање • Систем за одредување основни приоритети и вовед во РЕАКТ • Одредување глобални цели и дефинирање здравствен проблем во заедницата • Анализа на здравствен проблем: детерминанти, директни и индиректни контрибутивни фактори • Формулирање цели на: исход, влијание, процес • Одбирање правец на интервенција - Стратегии кои се успешни - базирано на докази • Дизајн на Стратегија за интервенција • Развивање работен план и програмски буџет • Планирање на мониторинг и евалуација • Изготвување здравствена слика и здравствена стратегија во заедницата 			
	Семинарска работа: Изработка на семинарска задача на даден јавно здравствен проблем			
12.	Методи на учење: Интерактивна настава, семинари, вежби, интерактивни работилници, групна практична работа и теренска работа во заедницата			
13.	Вкупен расположив фонд на време	15 часа		
14.	Распределба на расположивото време			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	5 часа
		15.2.	Семинари	10 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Пракса	
		16.2.	Самостојни задачи	
		16.3.	Домашно учење	
17.	Начин на оценување		Бодови	
	17.1	Континуирани проверки	мин.-макс.	
	17.2	Завршен испит	Усмен дел бодови	20 - 40
			Испитот е презентација и одбрана на изготвен проект - здравствена слика и стратегија на заедницата	
	17.3	Семинарска работа/проект (презентација: усмена)	Семинарска работа бодови	20- 40
17.4	Активно учество	мин.-макс.		
		Теоретска настава бодови	5-10	
		Практична настава бодови	5-10	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) P
		од 60 до 68 бода		6 (шест) E
		од 69 до 76 бода		7 (седум) И
		од 77 до 84 бода		8 (осум) C
		од 85 до 92 бода		9 (девет) B
		од 93 до 100 бода		10 (десет) A
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Условувачки критериуми: За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската, практичната настава и семинарите и да освои минимум бодови		

		<p>За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи презентација.</p> <p>Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.</p>
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата
22.	Литература	
22.1.	Задолжителна литература	
	1.	MeShon M. с a1. НеаКку P1ап - цТМ а lool for p1апшп§ апJ тапа§ш§ риВНс кеаlШ ргодгаты. СепТегs for Ofsease СопТгок АДапЈа, 2005
	2.	Донев Д., Спасовски М., Тозија Ф., Косевска Е. Социјална медицина, УКИМ Медицински факултет Скопје, 2013
	3.	ТгЈсШпску Т. Уагауlкоуа Е. Тке пс\ риШѓс БеаШ.ТШГЈ ЕсЈШоп. Elsevier,
22.2.	Дополнителна литература	
	1.	Oe1e1s K., Веа§1еко1е Е., Бапсап^ МА.. ОиШѓогJ М. ОхѓогсJ ТехЉоок оѓрп

1.	Наслов на наставниот предмет	УРИНА, ПРОТЕИНУРИЈА И ХЕМАТУРИЈА ВО ЛЕКАРСКАТА ПРАКСА		
2.	Код	ДМС/ТИ-22		
3.	Студиска програма	СМС/Т, СФ, СРТ, СЛ		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет, Институт за медицинска и експериментална биохемија, Катедра по биохемија и клиничка биохемија		
5.	Степен на образование (прв односно втор ЦИКЛУС)	Прв циклус		
6.	Академска година/семестар	Втора/ГУ	7.	Број на ЕКТС кредити
8.	Наставник	Проф. д-р Светлана Цековска		
9.	Предуслови за запишување на предметот	Потпис по Биохемија 1 и Биохемија 2 за студенти по општа медицина; потпис по предметот Биохемија со биофизика за студенти од тригодишните студии за стручни сестри и потпис по Биохемија за студентите на тригодишните студии за физиотерапевти		
10.	Цели на предметната програма:	<ul style="list-style-type: none"> Изучување на составот на урината со особен осврт на уринарните протеини; 		

	<ul style="list-style-type: none"> • Детекција на уринарните протеини и испитување на потеклото на протеинуријата. хематуријата, како и евалуација на реналните лезии за потребите на клиничката пракса 			
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Теоретска настава:</p> <ul style="list-style-type: none"> • -Уринарни протеини; • - Квалитативно и квантитативно испитување на уринарните протеини; • - Сепарација на уринарните протеини со техниката SBS-PAOE; • Детекција на видот на уринарните протеини со нивно клиничко значење; • Хематурија, потекло на хематуријата; • Толкување на добиените резултати <p>Практична настава:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Собирање на уринарни примероци, транспорт, центрифугирање; • Квалитативно и квантитативно испитување на уринарните протеини; • Електрофоретска сепарација на уринарните протеини со техниката SOS-PAOE; • Детекција на одделни уринарни протеини; • Одредување на потеклото на уринарните протеини; • Одредување на степенот на реналната лезија (за протеини од ренално потекло) 			
12.	Метод и на учење: Интерактивна настава (теоретска), вежби, семинарска работа			
13.	Вкупен расположив фонд на време	30 часови		
14.	Распределба на расположивото време	15 часови предавања. вежби, семинари 15 часови домашно учење		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	5 часови
		15.2.	Вежби, Семинари	Вежби: 7 часови (лабораториски. клинички) Семинари: 3 часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Пракса	/
		16.2.	Самостојни задачи	/
		16.3.	Домашно учење	15 часови
17.	Начин на оценување		бодови	
17.1	Континуирани проверки	/	мин.-макс.	
17.2	Завршен испит	Усмен дел	бодови	мин.-макс. 15-25
17.3	Семинарска работа/проект (презентација: усмена)	Семинарска работа	бодови	мин.-макс. 25-35
17.4	Активно учество	Теоретска настава	бодови	мин. - макс. 10-20
		Практична настава	бодови	10-20
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) P
		од 60 до 68 бода		6 (шест) E
		од 69 до 76 бода		7 (седум) B
		од 77 до 84 бода		8 (осум) C
		од 85 до 92 бода		9 (девет) V
		од 93 до 100 бода		10 (десет) A
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Условувачки критериуми:		

		<p>За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската, практичната настава и семинарите и да освои минимум бодови</p> <p>За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи ро\сг ро\п! презентација.</p> <p>Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности (завршниот испит, семинарската работа и \чство во теоретската и практичната настава)</p>
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведување на наставата
22.	Литература	
	22.1.	Задолжителна литература 1. Клиничка биохемија - Штраус Б. и сор., Медицинска наклада, Загреб 2009.
	22.2.	Дополнителна литература 1. Медицинска биохемија - Иасла Т. МајкЈс-Шјф, Медицински факултет. Белград 1994.

1.	Наслов на наставниот предмет	ЕЛЕКТРОКАРДИОГРАФИЈА
2.	Код	ДМС/ТИ-123
3.	Студиска програма	СМС/Т, СФ, СРТ, сл
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра. оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра по Интерна медицина
5.	Степен на образование (прв односно втор ЦИКЛУС)	Прв циклус
6.	Академска година/семестар	Трета/У
7.	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Проф. д-р Љубица Георгиевска Исмаил
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит Интерна медицина
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Да опише што е потребно за да се направи квалитетен електрокардиограм • Да научи да препознае нормален електрокардиограм • Да ги препознае основните нарушувања во спроведувањето на импулсите • Да препознае предкоморна и/или коморна аритмија • Да препознае миокардна исхемија/инфаркт • Да препознае електрокардиографски показатели на структурни срцеви нарушувања 	

	<ul style="list-style-type: none"> • Да препознае ритам на електростимулатор • Да препознае состојби кои бараат итен третман 				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Теоретска настава:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Електричен систем на спроведување и срцева електрофизиологија • Основни принципи на електрокариографија и електрокардиограм (ЕКГ хартија, мерења, срцева фреквенција, оска, извори на грешки при правење) • Нормален електрокардиограм - приод кон интерпретација • Нормален синусен ритам и синусни ритмови • Нарушувања во спроведувањето • Нарушувања во ритамот (предкоморни, спојнични, коморни) • Миокардна исхемија и инфаркт • Предкоморни и коморни оптоварувања <p>Практична настава:</p> <p>Се вежба правење и интерпретација на електрокардиограм</p>				
12.	Методи на учење:				
	Интерактивна настава на предавања и вежби				
13.	Вкупен расположив фонд на време	30 часови			
14.	Распределба на расположивото време	15 часови предавања, вежби 15 часови домашно учење			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	9 часови	
		15.2	Вежби (лабораториски, клинички), семинари, тимска работа	Вежби 6 часови	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	часови	
		16.2	Самостојни задачи	часови	
		16.3	Домашно учење	15 часови	
17.	Начин на оценување		бодови		
	17.1	Гестови	Квизови	бодови	мин.-макс. 12-20
		Завршен испит	Практичен	бодови	мин.-макс. 30-50
			Студентот е должен да препознае и опиште минимум 60% од електрокардиограмот што му се дава на увид		
	17.2	Активно учество	Теоретска настава*	бодови	мин.-макс. 10-18
			Практична настава* *	бодови	8-12
			* 1 час -2 бода		
			** 1 час - 2 бода		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) Ф	
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е	
		од 69 до 76 бода		7 (седум) Д	
		од 77 до 84 бода		8(осум) Ц	
		од 85 до 92 бода		9 (девет) Б	

		од 93 до 100 бода	10 (десет) А
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Условувачки критериуми: За да добие потпис и да пристапи на завршен испит студентот е потребно да ја посетува теоретската и практичната настава и да освои минимум бодови Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, и завршниот испит.	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата	
22.	Литература		
	Задолжителна литература		
	Р.бр	Автор	Наслов
22.1	1	Георгиевска-Исмаил Љубица и сор.	Електрокардиографија.
			Издавач
			Скопје: Аз-Буки,
			Година
			2008
	Доплнителна литература		
	Р.бр	Автор	Наслов
22.2	1		ЦД и други материјали во електронска форма за вежба
			Издавач
			Година

1.	Наслов на наставниот предмет	ГЕНЕТИКА ВО СОВРЕМЕНА МЕДИЦИНСКА ПРАКСА
2.	Код	ДМС/ТИ-24
3.	Студиска програма	СМС/Т, СФ, СРТ, сл
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра по Педијатрија
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус
6.	Академска година/семестар	Трета
7.	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Проф. д-р Зоран Гучев
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Да се добие увид во молекуларно медицински методи во современата медицина, со акцент на педијатрија. Акцент на дијагноза и на генетски третман.	
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава: <ul style="list-style-type: none"> Историја, базична клеточна биологија (структура, функција на гени, хромозоми) 	

	<ul style="list-style-type: none"> • Типови на наследување. • Молекуларни методи. <p>Практична настава:</p> <p>Практична примена на методите за дијагноза на посебни заболувања.</p> <p>Праксата е задолжителна и се изведува на различни одделенија под водство на ментор-професор и одговорен во молекуларната лабораторија.</p>			
12.	Методи на учење: Предавања, пациенти, лабораторија, семинар.			
13.	Вкупен расположив фонд на време	30 часови		
14.	Распределба на расположивото време	15 часови предавања, вежби 15 часови домашно учење		
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	Часови 8
		15.2	Вежби (лабораториски, клинички), семинари, тимска работа	часови 7
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	часови
		16.2	Самостојни задачи	часови
		16.3	Домашно учење	15 часови
17.	Начин на оценување			бодови
	17.1	Гестови	Континуирани проверки бодови мин.-макс.	
		Завршен испит	Усмен дсл бодови мин.-макс. 25-35	
	17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	Семинарски работи бодови	мин.-макс 15-25
	17.3	Активно учество	Теоретска настава бодови Практична настава бодови	мин.-макс. 10-20 10-20
18.	Критериуми за оценување (бодов и/оценка)	до 59 бода		5 (пет) Ф
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е
		од 69 до 76 бода		7 (седум) Д
		од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц
		од 85 до 92 бода		9 (девет) Б
		од 93 до 100 бода		10 (десет) А
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Условувачки критериуми: За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската, практичната настава и семинарите и да освои минимум бодови		

		<p>За да пристапи на завршен испит студентот треба да ги положи предвидените континуирани проверки или да освои минимум 30% од вкупниот број бодови предвидени за континуирани проверки при што во испитната сесија прво ги полага неположените континуирани проверки, а потоа пристапува на завршен испит.</p> <p>Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.</p>			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски, Англиски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата			
22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1	1	№1son	ТехЉbook of РесИаЈпс	МПеуЉлсс	2010
22.1	2	Кѓскѓ кс\ 1S	Нишап СепеНс	МПеуЉлсс,	2012
22.1	3	Тот SJгасНап апс! Апс1ге\ Р. Ксас!	Нитап Моеси1аг ОепеЦс. 2пс1 есНтѓоп	МПеуЉлсс	2010
	Доплнителна литература				
22.2	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1				

1.	Наслов на наставниот предмет (изборен предмет)	ПОДГОТОВКА И ОДГОВОР НА ЗДРАВСТВЕНИОТ СИСТЕМ НА КРИЗНИ СОСТОЈБИ
2.	Код	ДМС/ТИ-25
3.	Студиска програма	СМС/Т, СФ, СРТ, СЛ
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра по хигиена
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	прв циклус
6.	Академска година/семестар	Втора/ГУ
7.	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	проф. д-р Михаил Кочубовски
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема
10.	Цели на предметната програма (компетенции):	

	<ul style="list-style-type: none"> • Студентот да се запознае иданаучи за здравствените ризици при појавана кризни/вонредни состојби. • Студентот да ги усвои принципите на управување во подготовката на здравствениот систем за правилен и навремен одговор при појава на кризни/вонредни состојби во функција на превенција на штетните последици по здравјето на населението 			
11.	Содржина на предметната програма: <ul style="list-style-type: none"> • Хигиена во вонредни услови: брза детекција и остранивање на ризиците од различни медиуми од животната средина. • Предизвици и улоги на здравството за управување во вонредни состојби, • Процес на планирање на програми за подготовка и одговор на здравството при кризни состојби, • Пред-болнички подготовки за вонредни состојби (триажа, медицинска евакуација, итна медицинска служба и др.. • Подготовка на болниците за одговор при кризни состојби, • Проценка на штетите и анализа на потребите, брза проценка на здравствените потреби, • Комуникација со ризик. • Здравствена екологија при катастрофи (водоснабдување, санитација, отпад, сместување, фактори на животната средина, стандарди на SPHEKE), • Хемиски инциденти и нови закани, • Процес на опоравување и реконструкција. 			
12.	Методи на учење: Интерактивни предавања, вежби/семинари, самостојно учење од книги, компјутерски асистирано учење, нагледно учење и практични примери од пракса со приказ на филм и фотографии за справување со пожар и болни и повредени во сообраќајна несреќа и нивно правилно и навремено триажирање и пружање на медицинска помош			
13.	Вкупен расположив фонд на време	30 часови		
14.	Распределба на расположивото време	15 часови предавања. вежби, самостојни задачи 15 часови домашно \ учење		
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	5 часови
		15.2	Вежби (лабораториски, семинари, тимска работа)	5 часови
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	часови
		16.2	Самостојни задачи	5 часови
		16.3	Домашно учење	15 часови
17.	Начин на оценување		бодови	
	17.1	Завршен испит	Усмендел	бодови мин макс 15 25

	17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	Семинарска работа	бодови мин 25	макс 35
	17.3	Активно учество на настава - теоретска и практична	Теоретска настава Практична настава	бодови мин 10	макс 20 20
18.	Критериуми за оценување	Изборен предмет - Оценувањето е положил/не положил			
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	<p>Условувачки критериуми:</p> <p>За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската, практичната настава и да освои минимум бодови</p> <p>За да пристапи на завршен испит студентот треба да подготви семинарскот труд, а потоа пристапува на завршен испит.</p> <p>Оценката за предметот се формира според сите активности учество на наставата, семинарската тема и завршниот испит.</p>			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентска анонимна евалуација за предметот и наставникот кој учествува во изведувањето на наставата			
22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1	Горѓев Д, Кочубовски М. Кендровски В. Ристовска Г.	Хигиена и здравствена екологија	Медицински факултет, Републички завод за здравствена заштита	2008
	2	Кочубовски М.	План за подготовка и одговор на здравствениот систем при вонредни/ кризни состојби во РМ	Министерство за здравство	2009
22.1	3	Кочубовски М.	План за одговор при вонредни/ кризни состојби на ниво на ЈЗУ Универзитетска Клиника по хируршки болести „Св.Наум Охридски“-Скопје	Министерство за здравство	2013
	4	IASC	ИтапЦапап asslslance	ИтапЦапап Сотпирее - IASC	2007

	5	\УНО	Мапиал 1 for Ше ИсаИИ саре of сИИбгеп ш ИитаиИапаи	\УНО	2008
	Дополнителна литература				
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.2	1	Кочубовски М.	Интерен сет од презентациии во Рo\cg РопК и видео клипови	интерно	2013

1.	Наслов на наставниот предмет	МАЛИГНИ БОЛЕСТИ ВО ДЕТСКА ВОЗРАСТ
2.	Код	ДМС/ТИ-26
3.	Студиска програма	СМС-Т,СРТ,СФ,СЛ
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Клиника за педијатрија, Катедра по педијатрија
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус
6.	Академска година/семестар	Зимски семестар
7.	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Проф.д-р Ката Мартинова
9.	Предуслови за запишување на предметот	Медицински факултет. додипломска настава.изборен предмет,
10.	Цели на предметната програма: Студии за медицински сестри и техничари, изборен предмет, Малигни болести во детска возраст	
11.	Теоретска настава 10 часа <ul style="list-style-type: none"> • Етиопатогенеза на малигни болести • Класификација на малигни болести • Леукемии • Солидни тумори • Малигни лимфоми • Дијагностички алгоритам на малигни болести • Принципи на терапија • Акутни и хронични ефекти на хемотерапија Прогностички фактори	2
12.	Методи на учење: интерактивна настава (теоретска)	
13.	Вкупен расположив фонд на време	15 часа
14.	Распределба на распложивото време	Теоретска настава= 10 часа, практична настава =3 часа, семинар 2 часа
15.	Форми на наставните активности	15.1. Предавања-теоретска настава 10 часа 15.2. Вежби, Семинари 3 часа
16.		16.1. Тест 2 часа

	Други форми на активности	16.2.	Самостојни задачи	
		16.3.	Домашно учење	
17.	Начин на оценување			Бодови
	17.1 Континуирани проверки		5-10	мин.-макс.
	17.2 Завршен испит		10-20	мин.-макс.
	17.3 Семинарска работа/проект (презентација: усмена)		20-30	мин.-макс.
	17.4 Активно учество		20-40	мин.-макс.
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 59 бода	5 (пет) Р
			од 60 до 68 бода	6 (шест) Е
			од 69 до 76 бода	7 (седум) Б
			од 77 до 84 бода	8 (осум) С
			од 85 до 92 бода	9 (девет) В
			од 93 до 100 бода	10 (десет) А
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Присуство на теоретска настава 51%-60%/ 5 дена 61%-70%/6 бода 71%-80%/7 бода 81%-90%/8 бода 91%-100%/10 бода		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Предавања, вежби, семинари		
22.	Литература			
	....	Задолжителна литература		
		1. Авторизирани предавања		
	22.2.	Дополнителна литература		

1.	Наслов на наставниот предмет	ПРЕВЕНТИВНИ МЕРКИ ЗА ЗАЧУВУВАЊЕ НА ДЕТСКОТО ЗДРАВЈЕ		
2.	Код	ДМС/ТИ-27		
3.	Студиска програма	СМС-Т, СРТ, СФ, СЛ		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт. катедра. оддел)	Клиника за педијатрија, Катедра по педијатрија		
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус		
6.	Академска година/семестар	Зимски семестар	7.	Број на 1 ЕКТС кредити
8.	Наставник	Проф.д-р Мирјана Кочова		

9.	Предуслови за запишување на предметот		Медицински факултет, додипломска настава, изборен предмет,	
10.	Цели на предметната програма: Студии за медицински сестри и техничари, изборен предмет, Ргсх спЦ \ ш тегќ га 2а~и\ и\ а\ с па <1e1sko1o гбгаујс			
11.	<p>Ќе биде прикажан кост-бенефитот од превентивните мерки, начинот на планирање на превентивни програми, содржината на превентивните програми, планирање на тимот кој ги изведува, начин на имплементација. Посебен осврт ќе се даде на успешни програми како што е програмата за доење. за антирахитична профилакса, скрининг програмите и слично</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Превентивна медицина (Значење, место на превентивни програми кост-бенефит) 2. Следење на раст и развој (Растење во доенечка возраст, техника на ауксолошки мерења на доенче, растење во втора и трета година, растење во пубертет) 3. Развој (моторен, когнитивен, развој на говор) 3. Развојно советувашиште 4. Имунизација 5. Превенција на рахит 6. Превенција на вродено исчашување на колкот 7. Подготовка и имплементација на превентивна програма (пример: доење) 8. Контрола и извештаи за превентивни програми 9. Скрининг програми (услови за скрининг програм. кост-бенефит, прибирање на материјал, база на податоци) 10. Тест 			
12.	Методи на учење: интерактивна настава (теоретска)			
13.	Вкупен расположив фонд на време	15 часа		
14.	Распределба на расположивото време	Теоретска настава= 6 часа. практична настава =7 часа тест 2 часа		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	6 часа
		15.2.	Вежби, Семинари	7 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Тест	2 часа
		16.2.	Самостојни задачи	
		16.3.	Домашно учење	
17.	Начин на оценување		бодови	
	17.1	Континуирани проверки	5-10	мин.-макс.
	17.2	Завршен испит	10-20	мин.-макс.
	17.3	Семинарска работа/проект (презентација: \ смена)	20-30	мин.-макс.

	17.4	Активно учество	20-40	мин.-макс.
18.	Критериуми за		до 59 бода	5 (пет) Р
	оценување		од 60 до 68 бода	6 (шест) Е
	(бодови/оценка)		од 69 до 76 бода	7 (седум) О
			од 77 до 84 бода	8 (осум) С
			од 85 до 92 бода	9 (девет) В
			од 93 до 100 бода	10 (десет) А
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		Присуство на теоретска настава 51%-60%/ 5 дена 61%-70%/6 бода 71%-80%/7 бода 81%-90%/8 бода 91%-100%/10 бода	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Предавања, вежби, семинари		
22.	Литература			
		Задолжителна литература		
	22.1	1. Авторизирани предавања		
	22.2	Дополнителна литература		

1.	Наслов на наставниот предмет	НАУЧЕН ТРУД: ДА СЕ НАПИШЕ И ДА СЕ ОБЈАВИ
2.	Код	ДМС/ТИ-28
3.	Студиска програма	СМС/Т, СФ, СРТ, сл
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра за Имунологија
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус
6.	Академска година/семестар	ВтораЛУ
		7. Број на ЕКТС кредити
8.	Наставник	Доц. д-р Дејан Трајков
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема
10.	Цели на предметната програма (компетенции):	
	<ul style="list-style-type: none"> • Да препознае и да употребува научен начин на размислување • Да знае што е научно размислување • Да користи научна информација • Да направи класификација на научните трудови • Да приотви научен труд • Да изнесе научен труд 	
11.	Содржина на предметната програма:	

	<p>Теоретска настава:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Пребарување литературни податоци - Компјутерска анализа на високо слични трудови - Мерење научен придонес со програмот РибНсН огрспсН - Приготвување на изворен труд - Приготвување на ревиски труд - Приготвување на приказ на случај <p>Практична настава:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Изнесување на изворен труд - Изнесување на ревиски труд - Изнесување на приказ на случај 			
12.	Методи на учење:			
	Интерактивна настава (теоретска), вежби, семинарска работа			
13.	Вкупен расположив фонд на време	30 часови		
14.	Распределба на расположивото време	15 часови предавања и вежби 15 часови домашно учење		
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	10 часови
		15.2	Вежби, семинари, тимска работа	5 часови
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	часови
		16.2	Самостојни задачи	часови
		16.3	Домашно учење	15 часови
17.	Начин на оценување			бодови
17.1	Тестови			мин.-макс.
	Завршен испит	Усмендел	бодови	мин.-макс. 15-25
17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	Семинарска работа	бодови	мин.-макс 25-35
17.3	Активно учество	Теоретска настава Практична настава	бодови 10-20 бодови 10-20	мин.-макс.
18.	Критериуми за оценување (бодов и/оценка)	до 59 бода		5 (пет) Ф
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е
		од 69 до 76 бода		7 (седум) Д
		од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц
		од 85 до 92 бода		9 (девет) Б
		од 93 до 100 бода		10 (десет) А
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	<p>Условувачки критериуми:</p> <p>За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската, практичната настава и семинарите и да освои минимум бодови</p> <p>За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи презентација.</p>		

		Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата			
22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1	1	Спироски МЖ	Научен труд - Да се напише и да се објави	Институт за Имунобиологија и хумана генетика, Скопје	2002
	Доплнителна литература				
22.2	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година

1.	Наслов на наставниот предмет	ЛИПОПРОТЕИНИ - РИЗИК ФАКТОР ЗА РАЗВОЈ НА АТЕРОСКЛЕРОЗА
2.	Код	ДМС/ТИ-29
3.	Студиска програма	СМС/Т, СФ, СРТ, сл
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра по Биохемија и клиничка биохемија
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус
6.	Академска година/семестар	ВтораДУ 7. Број на ЕКТС 1 кредити
8.	Наставник	Проф.др. Даница Лабудовиќ
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема
10.	Цели на предметната програма (компетенции):	
	<ul style="list-style-type: none"> • Да се запознае со улогата на липопротеините, транспортните протеини и ензимите вклучени во развој на атеросклерозата заболувањата кои се последица на атеросклерозата: КАБ, цереброваскуларни, ДВТ; да се запознае со електрофоретските методи за сепарација НОБ и ЕОБ супкласите и аро(а) изоформите; • Демонстрација и практичан работа со ПАГ електрофоретските методи за сепарација НОБ и ГОГ супкласите. аро(а) изоформите и \Уcs1cп Б1оЛ техниката. 	
11.	Содржина на предметната програма:	
	Теоретска настава:	
	<ul style="list-style-type: none"> • Класификација и метаболизам на плазма липопротеините; 	

	<ul style="list-style-type: none"> • НОБ и ЕОЕ супкласи; СЕТР, ЕСАТ; • Липопротеин (а) и апопротеин(а) фенотипови • Клиничко значење на липопротеините во развојот на различни заболувања како што се: КАБ, ЕСРД, цереброваскуларни заболувања, шеќерна болест, длабока венска тромбоза. <p>Практична настава:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 3-30% градиентна неденатуирачка ПАГ електрофореза за сепарација на НОБ и ЕВБ супкласите • 3-15- градиентна SOS-РАО електрофореза за сепарација на апопротеин(а) проследена со Ves(eгп Б1оЛ на нитроцелулозна мембрана и , визуализација со имунотехника <p>Семинарска работа: припрема и јавна презентација на семинарски труд поврзан со липопротеините и дискусија поврзана со семинарските трудови</p>			
12.	Методи на учење: Интерактивна настава (теоретска), вежби, семинарска работа			
13.	Вкупен расположив фонд на време		30 часови	
14.	Распределба на расположивото време		15 часови предавања, вежби, семинари 15 часови домашно учење	
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	5 часови
		15.2	Вежби (лабораториски, клинички), семинари, тимска работа	Вежби 5 часови Семинари 5 часови
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	часови
		16.2	Самостојни задачи	часови
		16.3	Домашно учење	15 часови
17.	Начин на оценување			бодови
	17.1	Тестови		мин.-макс.
		Завршен испит	Усмендел	бодови мин.-макс. 15-25
	17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	Семинарска работа	бодови мин.-макс. 25-35
	17.3	Активно учество	Теоретска настава Практична настава	бодови 10-20 бодови 10-20 мин.-макс.
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) Ф
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е
		од 69 до 76 бода		7 (седум) Д
		од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц,
		од 85 до 92 бода		9 (девет) Б
		од 93 до 100 бода		10 (десет) А

19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Условувачки критериуми: За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската, практичната настава и семинарите и да освои минимум бодови За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи презентација. Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата			
22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1	1	ОНаПаНС, е! а!.,	ВџосНепсЈгг оџ аШерос!егосџ,	Срппџег, IJSA	2009
	2	МагсИаП \УЈ & ВапџегЈ SK.	С!гшса! ВџосНеџџсЈгг МеЈаНоНс апс! сНпџса! аspecЈs.	СИигСИШ Еџуџпџs!опе. Е!есеџег	2008, pp 783
	Дополнителна литература				
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.2	1	ОипИаг BS, е! ак.	Про!егп В!оПтџ. А Ргас!џса! АпроасН	О\!огс! ТЈшгегсИу	1999
	2	Ра!ел Б,	.Е!ес!гропНогесџs. Еsепба! <!а!а.	Ое! \УНеу СИџсИес!ег,	1999.

1.	Наслов на наставниот предмет	ЕНЗИМИ- МАРКЕРИ ЗА ДИЈАГНОЗА И ПРОГНОЗА НА ЗАБОЛУВАЊА
2.	Код	ДМС/ТИ-42
3.	Студиска програма	СМС/Т, СФ
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра по Биохемија и клиничка биохемија
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус
6.	Академска година/семестар	Втора/ГУ
7.	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Проф.др. Соња Топузовска
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема
10.	Цели на предметната програма (компетенции): • Изучување на ензими значајни во медицинската дијагностичка пракса	

	• Демонстрација и практична работа на методи за одредување на активноста на ензимите			
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава: - Принципи на ензимологија - Изоензими и нивно значење - Методи за одредување на ензими - Ензими значајни за дијагноза и прогноза на кардиоваскуларни заболувања - Ензими значајни за дијагноза и прогноза на хепатални заболувања - Ензими во неонатален период - Ензими како тумор маркери Практична настава: Тестови за одредување на ензими и изоензими, континуирани, дисконтинуирани, електрофоретски Семинарска работа: избрани делови на ензимологијата			
12.	Методи на учење: Интерактивна настава (теоретска), вежби, семинарска работа			
13.	Вкупен расположив фонд на време	30 часови		
14.	Распределба на расположивото време	15 часови предавања, вежби, семинари 15 часови домашно учење		
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	5 часови
		15.2	Вежби (лабораториски, клинички), семинари, тимска работа	Вежби 5 часови Семинари 5 часови
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	часови
		16.2	Самостојни задачи	часови
		16.3	Домашно учење	15 часови
17.	Начин на оценување			бодови
17.1	Тестови			мин.-макс.
	Завршен испит	Усмендел	бодови	мин.-макс. 15-25
17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	Семинарска работа	бодови	мин.-макс 25 - 35
17.3	Активно учество	Теоретска настава Практична настава	бодови 10-20 бодови 10-20	мин.-макс.
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) Ф
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е
		од 69 до 76 бода		7 (седум) Д
		од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц
		од 85 до 92 бода		9 (девет) Б
		од 93 до 100 бода		10 (десет) А

19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	<p>Условувачки критериуми:</p> <p>За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската, практичната настава и семинарите и да освои минимум бодови</p> <p>За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи роуег рот! презентација.</p> <p>Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.</p>			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата			
22.	Литература				
22.1	Задолжителна литература				
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1	Оа\ jcl M. На\cro11	Вѓа\$poslfc ep2\to1o\$	\УШеу, ЕопЈоп,	1987
22.2	Доплнителна литература				
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1	№с!а Т. Мајќс-Стцк	КИшка ep21to1o\$ца	АГО Ргакбкит	1993

1.	Наслов на наставниот предмет	МИКРОБИОЛОШКА ДИЈАГНОЗА НА УРИНАРНИ ИНФЕКЦИИ
2.	Код	дмс/ги-30
3.	Студиска програма	СМС/Т, СФ, СРТ, сл
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра микробиологија со паразитологија
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус
6.	Академска година/семестар	ТретаЛЛ Број на ЕКТС 1 кредити
8.	Наставник	Проф.др. Милена Петровска
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит од Микробиологија
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Видови на уринарни инфекции според патогенезата, според начинот на настанување, квалитетна микробиолошка дијагноза, избор на тераписко средство и профилакса	
11.	Теоретска и практична настава	

	<p>е биде прикажан кост-бенефитот од превентивните мерки, начинот на планирање на превентивни програми, содржината на превентивните програми, планирање на тимот кој ги изведува, начин на имплементација. Посебен осврт ќе се даде на успешни програми како што е програмата за доење, за антирахитична профилакса. скрининг програмите и слично</p> <p>1. Превентивна медицина (Значење, место на превентивни програми кост-бенефит)</p> <ul style="list-style-type: none"> • најчести предизвикувачи на уринарни инфекции • епидемиолошки карактеристики на уринарните инфекции • патогенеза на уринарни инфекции • принципи на микробиолошката дијагноза на уринарните инфекции (видови и начини на собирање на примероците, чување и ракување со урината, квантитативна уринокултура, толкување на резултатите (сигнификантна бактериурија, контаминација) избор на тераписко средство • превенција на уринарни инфекции 			
12.	<p>Методи на учење:</p> <p>Интерактивна теоретска настава;</p> <ul style="list-style-type: none"> • самостојно учење; • учење базирано на проблеми; • самостојна анализа на собрани примероци, • квантитативни уринокултури, антибиограми; • самостојно толкување на микробиолошки резултати; • презентација со дискусија за време на семинари 			
13.	Вкупен расположив фонд на време		30 часови	
14.	Распределба на распложивото време		15 часови предавање, вежби. семинари 15 часови домашно учење	
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	5 часа
		15.2	Вежби (лабораториски. клинички), семинари, тимска работа	Вежби 5 часа Семинари 5 часа
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	часови
		16.2	Самостојни задачи	часови
		16.3	Домашно учење	15 часа
17.	Начин на оценување			бодови
	17.1	Гестови		мин.-макс.
		Завршен испит		мин.-макс.
		Усмендел	бодови	15-25

	17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	Семинарска работа	бодови	мин.-макс 25-35
	17.3	Активно учество	Теоретска настава	бодови 10-20	мин.-макс.
			Практична настава	бодови 10-20	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 59 бода		5 (пет) Ф
			од 60 до 68 бода		6 (шест) Е
			од 69 до 76 бода		7 (седум) Д
			од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц
			од 85 до 92 бода		9 (девет) Б
			од 93 до 100 бода		10 (десет) А
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	<p>Условувачки критериуми:</p> <p>За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската, практичната настава и семинарите и да освои минмум бодови</p> <p>За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи презентација.</p> <p>Оценката за предметот се формира според табелата на оценки. а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.</p>			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата			
22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1	Проф. д-р Милена Пстровска	Уропатогена <i>EscHerzicHfa coH,</i>	Студентски збор	1993
	2	Цавец, Мелник и Аделберг.. Современа администрација	Медицинска микробиологија	Белград, превод на 20-то издание	1998
	3	Проф. д-р Пановски Н. и соработници	Медицинска микробиологија и паразитол огиј а-специјален дел		2008
	4	Проф. д-р Пановски Н. и соработници	Медицинска микробиологија и паразитол огиј а-општ дел		2008
	5	Проф. д-р Милена	Практикум по медицинска		2002

			Петровска и соработници	микробиологија и паразитологија, второ издание,		
		Доплнителна литература				
	222	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1	Проф. д-р Милена Петровска.	Факти од микробиологијата		

1.	Наслов на наставниот предмет	ЗДРАВСТВЕНА ПОЛИТИКА				
2.	Код	ДМС/ТИ-31				
3.	Студиска програма	СМС/Т, СФ, СРТ, СЛ				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Медицински факултет, Скопје Катедра по социјална медицина				
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус				
6.	Академска година/семестар	2017/2018	7.	Број на ЕКТС кредити	1	
8.	Наставник	Проф. д-р Моме Спасовски				
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите ќе стекнат знаења и вештини од областа на здравствената политика и ќе развијат способности за јавно здравствени промотивни и превентивни активности и партиципација во системот на здравствена заштита и ќе добијат научни и подлабочени сознанија, нови структури и улоги, како и одговорот на општеството на овие промени преку здравствената политика.					
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава: <ol style="list-style-type: none"> 1. Организација, менаџмент и планирање на здравствените системи; 2. Јавноздравствени сервиси состојби и перспективи; 3. Глобализација, Влијание врз Јавното Здравство; 4. 50 години на глобалната здравствена политика, Фокус на главните точки; 5. Заштита на правата на пациентите и одговорност на здравствените работници; 6. Биоетички и медицинско-правни аспекти на јавно здравствените приоритети; 7. Политика на здравствената реформа Семинарска работа: Изработка на семинарска задача на дадена тема од областа на здравствена политика					
12.	Методи на учење: Интерактивна настава, семинари и вежби					
13.	Вкупен расположив фонд на време	30				
14.	Распределба на расположивото време					
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	10 часови		

		15.2.	Вежби, семинари, тимска работа	Семинари 5 часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	10 часови
		16.2.	Самостојни задачи	
		16.3.	Домашно учење	5 часови
17.	Начин на оценување			бодови
	17.1 Тестови			мин.-макс.
	Завршен испит			15-25 бодови
	17.2 Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)			мин.-макс. 25-35 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) Г
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е
		од 69 до 76 бода		7 (седум) О
		од 77 до 84 бода		8 (осум) С
		од 85 до 92 бода		9 (девет) В
		од 93 до 100 бода		10 (десет) А
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	За да се добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската, практичната настава и семинарите и да освои минимум бодови. За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи ро\сг рош! презентација. Оценката се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуирани проверки и завршниот испит.		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Евалуација		
22.	Литература			
	Задолжителна литература			
	Ред .бр.	Автор	Наслов	Издавач
		Максимилијан - Јавно здравство 1. Ласт, Роберт В. и превентивна Волас и медицина		Табернакул 2011
		2. Донева Д., Спасовски М., медицина Тозија Ф., Косевска Е.	Социјална Медицински факултет Скопје	2013
	3. Давитковски Б.,	Право и јавно здравство	Правен факултет “Јустинијан 2009	

		Гупанчевски Н, Павловска- Данева А., Деаноска- Трендафилова А., Каранџинска Б. Ј., Спасовски М., Чакар З., Косевска Е.		Први“		
		Дополнителна литература				
	112.	Ред. Број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	ОеЈелс К, Веа§leНоleК., Бапсапс МА., ОиШѓорЈ М.	ОхѓопЈ ТехШоок оѓ риБНс кеакк (5 ^{Јб} едШоп)	Охѓорс! (Јппегску Press	2009
		2.	/			
		3.	/			

1.	Наслов на наставниот предмет	ПРАВО И ЈАВНО ЗДРАВСТВО				
2.	Код	ДМС/ТИ-32				
3.	Студиска програма	СМС/Т, СФ, СРТ, СЛ				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт. катедра. оддел)	Медицински факултет, Скопје, Катедра по социјална медицина				
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус				
6.	Академска година/семестар		7.	Број на ЕКТС кредити	на 1	
8.	Наставник	Проф. д-р Моме Спасовски				
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентот да се здобие со следниве знаења и вештини: <ul style="list-style-type: none"> • Дефинирање на јавно здравствените функции во различни нивоа на управа • Дефинирање на методите кои се на располагање на владините организации за работа со јавно-здравствените одговорности и активности • Употреба на принципите на новото јавно здравство во активностите од национално, државно, регионално и локално ниво на управа • Разбирање на системот за здравствена заштита на р. Македонија (легислатива, администрирање, обезбедување на здравствена заштита и акредитација) • Здравствената политика и јавното здравство (влијание на глобализацијата и преглед на легислативи • Унапредување на здравјето и легислативни аспекти 					

	• Биоетички и медицинско-правни аспекти на јавно-здравствени приоритети			
11.	Содржина на предметната програма: 1. Јавни служби во РМ 2. Систем на здравствена заштита 3. Акредитација на здравствените установи 4. Здравствена политика 5. Здравствени стратегии и национални програми 6. Социоекономски детерминанти на здравје 7. Проценка на здравствен статус на население 8. легислативни аспекти на унапредување на здравјето 9. Организација, легислатива и конвенции во биоетички и јавно-здравствени приоритети 10. Актуелни проблеми и предизвици на јавното здравство			
12.	Методи на учење: Теоретска настава: предавања, интерактивна настава, групна работа, прикажување на филмови од соодветната област. Практична настава: семинари, вежби со калкулации и анализа на податоци, демонстрација, компјутерска симулација. Индивидуална работа: дискусии, евалуација на научна литература. консултации. консултации по сегменти од интерес. есеи. семинарска работа.			
13.	Вкупен расположив фонд на време	МИНИМУМ 60 максимум 100		
14.	Распределба на расположивото време	Теоретска настава: мин 9 - макс 15 Семинари: мин 3 - макс 5 Континуирани проверки: мин 24 - макс 40 Завршен испит: мин 24 - макс 40		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	1 кредит
		15.2.	Вежби, семинари, тимска работа	2 кредити
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	2 кредити
		16.2.	Самостојни задачи	2 кредити
		16.3.	Домашно учење	2 кредити
17.	Начин на оценување		бодови	
	17.1	Континуирани проверки (тестови)	60 бодови	
	17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	30 бодови	
	17.3	Активно учество	10 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) Р
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е
		од 69 до 76 бода		7 (седум) О
		од 77 до 84 бода		8(осум) С
		од 85 до 92 бода		9 (девет) В
		од 93 до 100 бода		10 (десет) А

19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Студентот може да полага откако ќе ги оствари потребните бодови од континуирано оценување			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Евалуација			
22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1.	1.	Тилсипску ТН, Уагаушкоа ЕА. ТНс РиННс НеаНИ	ТНе Уе\ РиВНс НеаНН: Ап пЦгобисЦоп гог 1Не 21 st сепШгу	Сап ОIе§о: Асасклтс press	2001
	2.	Давитковски и сор.	Право и јавно здравство	Правен факултет, Скопје	2009
	3.				
22.2.	Дополнителна литература				

1.	Наслов на наставниот предмет	БИОПСИИ НА МЕКОТКИВНИ И КОСКЕНИ ТУМОРИ - УЛОГА НА МЕДИЦИНСКА СЕСТРА/ТЕХНИЧАР			
2.	Код	ДМС/ТИ-47			
3.	Студиска програма	смс/т			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ - Медицински факултет Катедра по радиологија			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Трета	5	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	вонр.проф. д-р В.Василевска Никодиновска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма: - Запознавање со индикациите за биопсија на мекоткивни и коскени тумори - Осознавање на основните пристапи при биопсија на мускулоскелетните тумори - Запознавање со техниките на имиџинг наврдуваните биопсии на мускулоскелетните тумори				
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава (30 часа); - Индикации за имиџинг наведува на биопсија кај мускулоскелетните тумори				

	<ul style="list-style-type: none"> - Имицинг процедури кои се користат кај имицинг наведувана биопсија, УЗ, КТ, МР и нивни предности и недостатоци - Техника на изведување на имицинг наведувани процедури - Згрижување на пациентот после биопсија на мускулоскелетните тумори. <p>Практична настава (15 часа):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Учество при изведување на биопсија на мекоткивни и коскени мускулоскелетни тумори 			
12.	Методи на учење: Интерактивни предавања, вежби, семинари			
13.	Вкупен расположив фонд на време		135 часови	
14.	Распределба на расположивото време		45 часови предавања, вежби и семинари 90 часови домашно учење	
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	30 часови
		15.2.	Вежби, Семинари	15 часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Пракса	
		16.2.	Самостојни задачи	
		16.3.	Домашно учење	90 часови
17.	Начин на оценување		бодови	
	17.1	Континуирани проверки	мин.-макс.	
		Континуирана проверка на знаењата -1 (писмено)	24-40	
		1 .Индикации за биопсија и вредноста на методите кои се користат при имицинг наведувани биопсии на мускулоскелетни тумори		
	17.2	Завршен испит	бодови мин.-макс.	
		Завршен испит (писмено)	30 - 50	
		Техника на изведување на биопсија на мекоткивни и коскени тумори на мускулоскелетен систем		
		Комплетен завршен испит: претставува комбинација на тестот од неположена континуирана проверка и завршниот испит.		
	17.3	Семинарска работа/проект (презентација: усмена)	мин.-макс. бодови 1-2	
	17.4	Активно учество	мин.-макс.	
		Теоретска настава	бодови 1-2	
		Практична настава	бодови 4-6	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 59 бода		5 (пет) Р
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е
		од 69 до 76 бода		7 (седум) Б
		од 77 до 84 бода		8 (осум) С

		од 85 до 92 бода	9 (девет) В
		од 93 до 100 бода	10 (десет) А
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	За да добие потпис, студентот треба да освои минимум бодови од посета на теоретска и практична настава, како и од учество во семинари. Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентска анонимна евалуација за предметот. наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата.	
22.	Литература		
	Задолжителна литература		
22.1.	1.	Интервентни радиолошки процедури кај биопсија и дренажа. Герваис ДА и Сабхарвал Т.	
	Дополнителна литература		
22.2.	1.	Имицинг-наведувани интервенции. Мауро МА. Марфи К.П.Ј.. Томсон К.Р, Венбрукс А.Ц, Золикофер К	

1.	Наслов на наставниот предмет	ЗЛОУПОТРЕБА НА ИЛЕГАЛНИ СУПСТАНЦИИ СРЕДСТВА		
2.	Код	ДМС/ТИ-40		
3.	Студиска програма	СМС/Т, СРТ, СФ		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитетска клиника за токсикологија		
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус		
6.	Академска година/семестар	5	7.	Број на ЕКТС кредити
				1
8.	Наставник	Проф.д-р Даниела Чапароска		
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема		
10.	<p>Цели на предметната програма: Да се добие увид во последиците од злоупотребата на илегалните супстанции и средства во:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Пораст на предозирање илегални супстанции и смртност. • Високата стапка на рецидивност(повторно враќање на илегалната супстанца) • Зголемениот ризик за пренесување на ХИВ и СПИ. • Зголемениот криминалитет. • Нарушениот социјален мир во локалната заедница. • Нарушените семејни односи. 			

	<ul style="list-style-type: none"> Порастот на социјални проблеми на личен, семеен, образовен и професионален план. Високата стапка на стигма, социјална изолација, дискриминализација и маргинализација на ЛКД. 		
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Теоретска настава 15 часа</p> <p>Токсикологија (12 часа)</p> <ul style="list-style-type: none"> На студентите им се презентира преглед од теоретските основи од илегални супстанции и наркотични средства Видови на илегални супстанции Опиоидни и стимулантни средства Болести на зависност Општи детоксикациони методи во третман на болести на зависност Видови на детоксикациони методи <p>Социјална медицина(1 час)</p> <ul style="list-style-type: none"> програми на мерки за превенција и здравствена заштита консеквенци на злоупотреба на недозволените супстанции и наркотични средства <p>Психијатрија(2 часа)</p> <ul style="list-style-type: none"> Заштита на ментално здравје Програми за рехабилитација и ресоцијализација во светот, во Р.Македонија и во град Скопје 		
12.	Методи на учење: Интерактивни предавања, дискусии, практично вежбање на стекнати знаења, пребарување на научна литература. изработка на семинарска работа и индивидуална работа		
13.	Вкупен расположив фонд на време	30 часа	
14.	Распределба на расположивото време		
15.	Форми на наставните активности	15.1. Предавања-теоретска настава	12
		15.2. Вежби, Семинари	8
16.	Други форми на активности	16.1. Пракса	
		16.2. Самостојни задачи	
		16.3. Домашно учење	10
17.	Начин на оценување	бодови	
17.1	Континуирани проверки	Континуирана проверка на знаењата - 1 (писмено)	мин.-макс. 24-40
17.2	Завршен испит	Завршен испит Комплетен завршен испит: претставува комбинација на тестот од неположена континуирана проверка и завршниот испит	50 до 60
17.3	Семинарска работа/проект (презентација: усмена)		мин.-макс. 1-2
	Активно учество		мин.-макс.

		Теоретска настава	бодови 1-2
		Практична настава	бодови 4-6
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 59 бода	5 (пет)Р
		од 60 до 68 бода	6 (шест)Е
		од 69 до 76 бода	7 (седум)Б
		од 77 до 84 бода	8 (осум)С
		од 85 до 92 бода	9 (девет)В
		од 93 до 100 бода	10 (десет)А
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	За да добие потпис, студентот треба да освои минимум бодови од посета на теоретска и практична настава, како и од учество во семинари. Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континх иранитс проверки и завршниот испит	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентска анонимна евалуација за предметот и на наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата.	
22.	Литература		
	22.1.	Задолжителна литература	
		1.	СНшса! Тох lсо lоцу -Магска РопJ, КаОееп Пеlапey
	22.2.	Дополнителна литература	
		1.	Материјали во електронска форма, интернет адреси и други електронски извори

1.	Наслов на наставниот предмет	КОЛОРЕКТАЛНИ КАРЦИНОМИ : ПРЕВЕНЦИЈА И РАНО ОТКРИВАЊЕ		
2.	Код	ДМС/ТИ-41		
3.	Студиска програма	СМС/Т, СФ, СРТ		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Катедра по патологија Институт за патологија		
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус		
6.	Академска година/семестар	Прва II семестар	7.	Број на ЕКТС кредити 1
8.	Наставник	Проф.др. Лилјана Спасевска		
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит од Патологија		
10.	Цели на предметната програма: Да се здобие со <ul style="list-style-type: none"> Основни познавања за ризик факторите кои се поврзани со настанување на КРК, а потекнуваат од околината, навиките, начинот на исхрана. високо ризичните болести, генетските мутации и наследните фактори. 			

	<ul style="list-style-type: none"> Знаењеа за мерките на превенција од настанување на КРК кај спорадичните и хередитарните КРК Основни познавања за дијагностичките методи за рано откривање на КРК: спорадични и хередитарни Сознанија за скрининг програмите за рано откривање на КРК во Р. Македонија. 															
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Теоретска настава:</p> <ul style="list-style-type: none"> Етиопатогенеза на КРК Спорадични и хередитарни форми Ризик фактори поврзани со настанување на КРК Прогностички фактори pTИМ класификација и одредување на стадиумот на болеста превентивни мерки дијагностички процедури скрининг програма во Р.Македонија <p>Практична настава:</p> <ul style="list-style-type: none"> запознавање со макроскопските форми на КРК на оперативен материјал фиксација и транспорт на биопсиски и оперативен материјал до патохистолошките лаборатории запознавање со лабораториската обработка на ткивни примероци од биопсиски и оперативен материјал пополнување на упатници за патохистолошка анализа 															
12.	Методи на учење: интерактивна настава, семинари ,вежби															
13.	Вкупен расположив фонд на време 15 часа															
14.	Распределба на расположивото време															
15.	<table border="1"> <tr> <td rowspan="2">Форми на наставните активности</td> <td>15.1.</td> <td>Предавања-теоретска настава</td> <td>3 часа</td> </tr> <tr> <td>15.2.</td> <td>Вежби, Семинари</td> <td>3 часа 4 часа</td> </tr> </table>	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	3 часа	15.2.	Вежби, Семинари	3 часа 4 часа								
Форми на наставните активности	15.1.		Предавања-теоретска настава	3 часа												
	15.2.	Вежби, Семинари	3 часа 4 часа													
16.	<table border="1"> <tr> <td rowspan="3">Други форми на активности</td> <td>16.1.</td> <td>Пракса</td> <td>2 часа</td> </tr> <tr> <td>16.2.</td> <td>Самостојни задачи</td> <td>часа</td> </tr> <tr> <td>16.3.</td> <td>Домашно \ чењс</td> <td>3 часа</td> </tr> </table>	Други форми на активности	16.1.	Пракса	2 часа	16.2.	Самостојни задачи	часа	16.3.	Домашно \ чењс	3 часа					
Други форми на активности	16.1.		Пракса	2 часа												
	16.2.		Самостојни задачи	часа												
	16.3.	Домашно \ чењс	3 часа													
17.	<table border="1"> <tr> <td colspan="2">Начин на оцнување</td> <td>бодови</td> </tr> <tr> <td>17.1</td> <td>Континуирани проверки</td> <td>мин.-макс. 15 - 25</td> </tr> <tr> <td>17.2</td> <td>Завршен испит</td> <td>мин.-макс. 15 - 25</td> </tr> <tr> <td>17.3</td> <td>Семинарска работа/проект (презентација: усмена)</td> <td>мин.-макс. 15 - 25</td> </tr> <tr> <td>17.4</td> <td>Активно учество</td> <td>мин.-макс. 15 - 25</td> </tr> </table>	Начин на оцнување		бодови	17.1	Континуирани проверки	мин.-макс. 15 - 25	17.2	Завршен испит	мин.-макс. 15 - 25	17.3	Семинарска работа/проект (презентација: усмена)	мин.-макс. 15 - 25	17.4	Активно учество	мин.-макс. 15 - 25
Начин на оцнување		бодови														
17.1	Континуирани проверки	мин.-макс. 15 - 25														
17.2	Завршен испит	мин.-макс. 15 - 25														
17.3	Семинарска работа/проект (презентација: усмена)	мин.-макс. 15 - 25														
17.4	Активно учество	мин.-макс. 15 - 25														
18.	<table border="1"> <tr> <td rowspan="6">Критериуми за оценување (бодови/оценка)</td> <td>до 59 бода</td> <td>5 (пет)Р</td> </tr> <tr> <td>од 60 до 68 бода</td> <td>6 (шест) Е</td> </tr> <tr> <td>од 69 до 76 бода</td> <td>7 (седум) О</td> </tr> <tr> <td>од 77 до 84 бода</td> <td>8 (осум) С</td> </tr> <tr> <td>од 85 до 92 бода</td> <td>9 (девет) В</td> </tr> <tr> <td>од 93 до 100 бода</td> <td>10 (десет) А</td> </tr> </table>	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода	5 (пет)Р	од 60 до 68 бода	6 (шест) Е	од 69 до 76 бода	7 (седум) О	од 77 до 84 бода	8 (осум) С	од 85 до 92 бода	9 (девет) В	од 93 до 100 бода	10 (десет) А		
Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет)Р													
	од 60 до 68 бода		6 (шест) Е													
	од 69 до 76 бода		7 (седум) О													
	од 77 до 84 бода		8 (осум) С													
	од 85 до 92 бода		9 (девет) В													
	од 93 до 100 бода	10 (десет) А														

19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Условувачки критериуми Студентот е должен да ја посетува теоретската и практичната настава и да изработи семинарска работа или презентација. Оценката се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите предвидени активности.
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентска анонимна евалуација за предметот и наставникот
22.	Литература	
	Задолжителна литература	
22.1.	1.	1 . В. Кумар, А. Абас, Н. Фаусто, Р. Мичел, <i>Основи на патологијата според Робинс</i> , Табернакул , 2010 2 . Катедрата по патологија-група автори, <i>Избрани поглавја од Патологија 2</i> , Медицински факултет, УКИМ, Скопје 2010 3 . Катедрата по патологија-група автори. <i>Практикум за хистопатолошки еџџби</i> Медицински факултет, УКИМ, Скопје 2008
22.2.	Дополнителна литература ТayasoH PA, БеyИее P1 (ЕсИ1ors), \УНО (ЛассИтсаЕоп оf 1шпогs: РаЉo1o\$у оf	

1.	Наслов на наставниот предмет	ИСХРАНА КАЈ ДЕЦА
2.	Код	дмс/ти-33
3.	Студиска програма	смс/т, СФ, СРТ , сл
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Катедра за педијатрија
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус
6.	Академска година/семестар	7. Број на ЕКТС кредити 1
8.	Наставник	Проф.д-р. Ацо Костовски
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема
10.	Цели на предметната програма: Студентот ќе се стекне со теоретски знаења и практичен пристап кон исхрана на здрави и болни деца	
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава: <ul style="list-style-type: none"> • Хидрични потреби кај деца • Калориски потреби во различни возрасти • Исхрана со хумано млеко 	

	<ul style="list-style-type: none"> • Раст - развој на деца • Протеини, масти, јагленихидрати во исхраната • Исхрана кај болни со акутенен тероколит • Исхрана на болни со цистична фиброза • Исхрана кај болни со дијабетес • Исхрана кај деца со хронична бубрежна инсуфициенција • Исхрана на здраво дете • Дохранување • Елементарна исхрана • Исхрана на деца со малформации на ГИТ • Исхрана кај малигни болести • Нутритивни алергии 																		
12.	Методи на учење: интерактивна настава, семинари ,вежби																		
13.	Вкупен расположив фонд на време 15 часа																		
14.	Распределба на распложивото време																		
15.	<table border="0"> <tr> <td>Форми на наставните активности</td> <td>15.1.</td> <td>Предавања-теоретска настава</td> <td>10 часа</td> </tr> <tr> <td></td> <td>15.2.</td> <td>Вежби.</td> <td>3 часа</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td>Семинари</td> <td>2 часа</td> </tr> </table>	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	10 часа		15.2.	Вежби.	3 часа			Семинари	2 часа						
Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	10 часа																
	15.2.	Вежби.	3 часа																
		Семинари	2 часа																
16.	<table border="0"> <tr> <td>Други форми на активности</td> <td>16.1.</td> <td>Пракса</td> <td>2 часа</td> </tr> <tr> <td></td> <td>16.2.</td> <td>Самостојни задачи</td> <td>часа</td> </tr> <tr> <td></td> <td>16.3.</td> <td>Домашно хчење</td> <td>3 часа</td> </tr> </table>	Други форми на активности	16.1.	Пракса	2 часа		16.2.	Самостојни задачи	часа		16.3.	Домашно хчење	3 часа						
Други форми на активности	16.1.	Пракса	2 часа																
	16.2.	Самостојни задачи	часа																
	16.3.	Домашно хчење	3 часа																
17.	Начин на оценувањебодови																		
	17.1 Пракса мин.-макс. 10-20																		
	17.2 Завршен испит мин.-макс. 20 - 40																		
	17.3 Семинарска работа/проект (презентација: усмена) мин.-макс. 20 - 30																		
	17.4 Активно учество мин.-макс. 5 - 10																		
18.	<table border="0"> <tr> <td>Критериуми за оценување (бодови/оценка)</td> <td>до 59 бода</td> <td>5 (пет) P</td> </tr> <tr> <td></td> <td>од 60 до 68 бода</td> <td>6 (шест) E</td> </tr> <tr> <td></td> <td>од 69 до 76 бода</td> <td>7 (седум) И</td> </tr> <tr> <td></td> <td>од 77 до 84 бода</td> <td>8 (осум) C</td> </tr> <tr> <td></td> <td>од 85 до 92 бода</td> <td>9 (девет) B</td> </tr> <tr> <td></td> <td>од 93 до 100 бода</td> <td>10 (десет) A</td> </tr> </table>	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода	5 (пет) P		од 60 до 68 бода	6 (шест) E		од 69 до 76 бода	7 (седум) И		од 77 до 84 бода	8 (осум) C		од 85 до 92 бода	9 (девет) B		од 93 до 100 бода	10 (десет) A
Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода	5 (пет) P																	
	од 60 до 68 бода	6 (шест) E																	
	од 69 до 76 бода	7 (седум) И																	
	од 77 до 84 бода	8 (осум) C																	
	од 85 до 92 бода	9 (девет) B																	
	од 93 до 100 бода	10 (десет) A																	
19.	<p>Услов за потпис и полагање на завршен испит</p> <p>Условувачми критериуми</p> <p>Студентот е должен активно да ги следи сите предвидени активности, за да добие потпис. Оценката се формира според табелата на оценки. а врз основа на збирот на бодовите од сите предвидени активности.</p>																		
20.	<p>Јазик на кој се изведува наставата</p> <p>Македонски</p>																		
21.	<p>Метод на следење на квалитетот на наставата</p> <p>Студентска анонимна евалуација за предметот и наставникот</p>																		
22.	<p>Литератхра</p> <p>Задолжителна литература</p> <p>Авторизирани предавања</p>																		

1.	Наслов на наставниот предмет	1МАСШС СТУДИИ НА БУБРЕЗИТЕ И УРИНАРНИОТ ТРАКТ	
2.	Код	ДМС/ТИ-34	
3.	Студиска програма	СМС-Т,СРТ,СФ,СЛ	
4.	Организатор на студиската програма (единица. односно институт, катедра, оддел)	Клиника за педијатрија, Катедра по педијатрија	
5.	Степен на образование (прв односно втор ЦИКЛУС)	Прв циклус	
6.	Академска година/семестар	Зимски семестар	7. Број на 1 ЕКТС кредити
8.	Наставник	Проф.д-р Велибор Тасиќ	
9.	Предуслови за запишување на предметот	Медицински факултет, додипломска настава.изборен предмет.	
10.	Цели на предметната програма: Студии за СМС-Т.СРТ,СФ,СЛ, изборен предмет, 1МАО1ЛО СТУДИИ НА БУБРЕЗИТЕ И УРИНАРНИОТ ТРАКТ		
11.	Теоретсканастава <ul style="list-style-type: none"> • Индикација за ниа§ш§ студии на бубрезите и уринарниот тракт • Основи на ехо сонографијата • Радиолошки студии: интравенска пијелографија, микционацистографија • Радиоизотопски студии: ДТПА Скен, ДМСА скен • Компјутеризирана томографиј а • Магнетна резонанца • Неинвазивна дијагностика на везикоуретерален рефлукс • Клинички алгоритми при уринарна инфекција, хематурија, абдоминална маса 		
12.	Методи на учење: интерактивна настава (теоретска)		
13.	Вкупен расположив фонд на време	15 часа	
14.	Распределба на распложивото време	Теоретска настава= 5 часа, практична настава =8 часа, семинар 2 часа	
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава 5 часа
		15.2.	Вежби, Семинари 10часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Тест
		16.2.	Самостојни задачи
		16.3.	Домашно учење
17.	Начин на оценување		бодови
	17.1	Континуирани проверки	мин.-макс. 5-10
	17.2	Завршен испит	мин.-макс. 10-20

	17.3	Семинарска работа/проект (презентација: усмена)	мин.-макс. 20-30	
	17.4	Активно учество	мин.-макс. 20-40	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 59 бода	5 (пет)Р
			од 60 до 68 бода	6 (шест)Е
			од 69 до 76 бода	7 (седум)О
			од 77 до 84 бода	8 (осум)С
			од 85 до 92 бода	9 (девет)В
			од 93 до 100 бода	10 (десет)А
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Присуство на теоретска настава 51%-60%/ 5 дена 61%-70%/6 бода 71%-80%/7 бода 81%-90%/8 бода 91%-100%/10 бода		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Предавања, вежби, семинари		
22.	Литература			
	22.1.	Задолжителна литература 1. Авторизирани предавања		
	22.2.	Дополнителна литература		

1.	Наслов на наставниот предмет	ИСХРАНА И ПРЕВЕНЦИЈА НА ХРОНИЧНИ ЗАБОЛУВАЊА		
2.	Код	ДМС/ТИ-35		
3.	Студиска програма	СМС/Т, СФ, СРТ, СЛ		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Катедра за Хигиена		
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус		
6.	Академска година/семестар	7.	Број на ЕКТС	1 кредити
8.	Наставник	Проф. др. Драган Ѓорѓев		
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема		
10.	Цели на предметната програма: Да се обезбеди елементарно знаење за ризиците од неправилната исхрана и инциденцата на хроничните заболувања. Знаења за превенцијата и промоцијата на здравите животни стилови и потребата за балансирана исхрана и физичка активност.			
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава:			

	<ul style="list-style-type: none"> • Јавно здравствени основи на храна и исхрана • Исхрана и глобално здравје • Оптовареност со хронични незаразни болести во релација со исхраната Кардиоваскуларните заболувања и неправилната исхрана како ризик фактор • Малигните заболувања и неправилната исхрана како ризик фактор Појавата на дијабетес тип 2 и неправилната исхрана како ризик фактор Физичка неактивност како дополнителен ризик кој асоцира со влијанието со исхраната врз популационото здравје • Промоција на здрава исхрана и здрави животни стилови на глобално и национално ниво • Превенција на хроничните заболувања преку промовирање на здрава балансирана исхрана и соодветна физичка активност • Исхрана при одредени хронични заболувања: обездитас • Исхрана при одредени хронични заболувања: кардиоваскуларни заболувања <p>Практична настава:</p> <p>Практична примена на методите за одредување на нутритивен статус и процена на дневниот внес и демонстрација на глобални и национални превентивни и промотивни интервентни програми за намалување на оптовареноста на заболувањата, семинарски труд</p>			
12.	Методи на учење: интерактивна настава, семинари ,вежби			
13.	Вкупен расположив фонд на време	15 часа		
14.	Распределба на расположивото време			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	10 часа
		15.2.	Вежби, Семинари	5 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Пракса	
		16.2.	Самостојни задачи	
		16.3.	Домашно учење	3 часа
17.	Начин на оценување		бодови	
	17.1	Пракса	мин.-макс. 10-20	
	17.2	Практичен испит	мин.-макс. 15 - 25	
	17.3	Континуирана проверка	мин.-макс. 25 - 35	
	17.4	Активно учество	мин.-макс. 10 - 20	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 59 бода		5 (пет) Р
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е
		од 69 до 76 бода		7 (седум) Б
		од 77 до 84 бода		8 (осум) С
		од 85 до 92 бода		9 (девет) В
		од 93 до 100 бода		10 (десет) А
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Условувачки критериуми Студентот е должен активно да ги следи сите предвидени активности, за да добие потпис.		

		Оценката се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите предвидени активности.
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентска анонимна евалуација за предметот и наставникот
22.	Литература	
	Задолжителна литература	
22.1.	Горѓев Д, Кендровски В, Ристовска Г. и сор. Хигиена на храна и исхрана. Медицински факултет, Скопје, 2008 Ти1~тскГ Т., NOx0(0 јаупо гсЈгауsгyo, N1? S(ис1еп(скј Љог, 2003	
22.2.		

1.	Наслов на наставниот предмет	ИНТЕНЗИВНА МЕДИЦИНА
2.	Код	ДМС/ТИ-36
	Студиска програма	СМС/Т, СФ, СРТ, сл
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра по Анестезиологија со реанимација
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус
6.	Академска година/семестар	7. Број на ЕКТС 1 кредити
8.	Наставник	Проф. др. Мирјана Шошолчева *Наставата ја изведуваат сите членови на катедрата по Анестезиологија со реанимација
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема
10.	Цели на предметната програма (компетенции): <ul style="list-style-type: none"> Запознавање со основите на интензивната медицина, критичен болен и веггтинините потребни за нивно третирање и лекување. Елементи од СБО, продолжено одржување во живот Студентите се запознаваат со принципите на нега и интензивен третман на критичен болен, како и со вештините кои се користат во интензивна медицина 	
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава и практична настава: <ul style="list-style-type: none"> Интензивна медицина; Организација на единица за интензивна нега; мониторинг на виталните параметри; Критични состојби како последица на хипооксија Критични состојби предизвикани од растројства на циркулацијата Критични состојби предизвикани со нарушување на хомеостазата на телесните течности Критични состојби и нарушување во свеста Критични состојби предизвикани од растројства на дигестивниот систем; Критични состојби предизвикани од траума; Критични состојби предизвикани од повреда на главата; 	

	<ul style="list-style-type: none"> • Критични состојби при повреда на граден кош • Критични состојби предизвикани од абдоменални итности; • Критични состојби и кардијак арест кај родилки; • Критични состојби при интоксикации, опекотини, термални екстремии, давење, удар од електрична струја; • Артефициелна вентилација. централни венски патишта 			
12.	Методи на учење: Интерактивна настава, демонстрација, практично изведување и здобивање вештини, и дискусија со консултации со изведувачите на наставата			
13.	Вкупен расположив фонд на време	30 часови		
14.	Распределба на расположивото време	15 часови предавања, вежби, семинари 15 часови домашно учење		
15.	Форми на наставните активни аспекти	15.1	Предавања-теоретска настава	5 часови
		15.2	Вежби, семинари.	Вежби 5 часови Семинари 5 часови
16.	Други форми на активни аспекти	16.1	Проектни задачи	часови
		16.2	Самостојни задачи	часови
		16.3	Домашно учење	15 часови
17.	Начин на оценување			бодови
	17.1	Тестови		мин.-макс.
		Завршен испит	Усмендел	бодови мин.-макс. 15-25
	17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	Семинарска работа	бодови мин.-макс 25-35
	17.3	Активно учество	Теоретска настава Практична настава	бодови 10-20 бодови 10-20 мин.-макс.
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 59 бода	5 (пет) Ф
			од 60 до 68 бода	6 (шест) Е
			од 69 до 76 бода	7 (седум) Д
			од 77 до 84 бода	8 (осум) Ц
			од 85 до 92 бода	9 (девет) Б
		од 93 до 100 бода	10 (десет) А	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	<p>Условувачки критериуми:</p> <p>За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската, практичната настава и семинарите и да освои минимум бодови</p> <p>За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи проектна презентација.</p> <p>Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.</p>		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		

21. Метод на следење на квалитетот на наставата   Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата

22. Литература

Задолжителна литература					
Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година	
22.1	1	Членови на Катедрата по Анестезиологија, реанимација и интензивно лекување	Прирачници за критично болни	Медицински факултет, УКИМ	2007-20012
	2	Членови на Катедрата по Анестезиологија, реанимација и интензивно лекување	Авторизирани предавања		
Доплнителна литература					
Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година	
22.2	1	Драган Вучович и сор.	Интензивна терапија	Завод за учебнике и наставна средства, Београд	1998

1.	Наслов на наставниот предмет	ПРВА МЕДИЦИНСКА ПОМОШ
2.	Код	ДМС/ТИ-37
3.	Студиска програма	СМС/Т,СФ,СРТ,СЛ
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра по Анестезиологија со реанимација
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус
6.	Академска година/семестар	7. Број на ЕКТС 1 кредити
8.	Наставник	Проф. д-р. Мирјана Шошолчева *Наставата ја изведува Катедрата по хирургија и Катедрата по Анестезиологија со реанимација
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема
10.	Цели на предметната програма (компетенции):	
	<ul style="list-style-type: none"> • Запознавање со основите на првата медицинска помош и основните вештини за основно одржување во живот • Студентите се запознаваат со принципите и вештините на првата помош при состојби на бесознание, крвавења, скршеници, изгореници и други акциденти, како и системот на современа тријажа при масовни несреќи 	

	<ul style="list-style-type: none"> • Студентите се запознаваат со принципите на нега и интензивен третман на критичен болен, како и со вештините кои се користат во интензивна медицина 			
11.	<p>Содржина на предметната програма: Теоретска настава и практична настава: Циклус I</p> <ul style="list-style-type: none"> • Што е прва медицинска помош: вовед, значење и методи • Причини што доведуваат до потреба од пружање на прва помош и проценка на состојбата: свест, дишење, крвоток, повреди и тежина на нарушувањето на здравјето • Основи на срцево белодробно оживување - СБО • Реанимација • Асфиксија и други состојби на нарушено дишење; • Труења • Шок • Болка • Алергија и анафилакса • Прва помош при истни состојби: хипотермија. хипертермија. давење во вода • Сценарија <p>Циклус II</p> <ul style="list-style-type: none"> • рани и кржавења • Скршеници • Повреди на мускулни и зглобни површини • Изгореници • Преврски и завои • Ефекти од ниски и високи температури • Постапки при големи инциденти-организација • состојби на бессознание • ракување, носење и транспортирање 			
12.	<p>Методи на учење: Наставата ќе се одржува во вид на дводневен интензивен курс. Првиот ден (циклус I) ќе се изведува теоретска настава и практични вежби по реанимација на фантоми, по групи (3 часа теоретска настава и 4 часа практична настава). додека вториот ден (циклус II) ќе се изведува иста таква настава по хирургија и вежби (згрижување на кржавења, рани, скршеници и сл.) (4 часа теоретска настава и 4 часа практична настава) Дискусија со консултации со изведувачите на наставата</p>			
13.	Вкупен расположив фонд на време	30		
14.	Распределба на расположивото време	15 часови предавања, вежби 15 часови домашно учење		
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	7 часови
		15.2	Вежби, семинари,	Вежби 8 часови
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	часови
		16.2	Самостојни задачи	часови
		16.3	Домашно учење	15 часови
17.	Начин на оценување		бодови	
	17.1	Тестови	Континуирана проверка на знаењата - 2 теста (писмено)	
			1. Реанимација	мин.-макс 30-50

		2. Хирургија	30 - 50		
	Завршен испит	Ако студентот не освоил минимум бодови од едната или двете континуирани проверки, пристапува кон завршен испит кој претставува една или двете континуирани проверки кои не се положени			
	17.2	Активно учество	Студентот е задолжен во целост да ја посетува теоретската и практичната настава		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода	5 (пет) Ф		
		од 60 до 68 бода	6 (шест) Е		
		од 69 до 76 бода	7 (седум) Д		
		од 77 до 84 бода	8 (осум) Ц		
		од 85 до 92 бода	9 (девет) Б		
		од 93 до 100 бода	10 (десет) А		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	<p>Условувачки критериуми: За да добие потпис и да пристапи на континуирани проверки на знаењето студентот е потребно во целост да ја посетува теоретската и практичната настава</p> <p>Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на просекот на поените добиени од двата теста. За да се оформи оценката потребно е од двата теста да освојат минимум поени.</p>			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата			
22.	Литература				
22.1	Задолжителна литература				
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	
	1	Џефри Шајдер Стивен Р. Хајден Ричард Вулфи Роџер М. Баркин Питер Розен	Розен и Баркинг Петминутна итна медицинска консултација- проект на Владата на РМ	Табернакул Скопје	2011
	2	Членови на Катедрата по Анестезиологија и реанимација	Авторизирани предавања		
3	Членови на Катедрата по Хирургија	Авторизирани предавања			

1.	Наслов на наставниот предмет	ВИРТУЕЛНИ РАДИОЛОШКИ МЕТОДИ
2.	Код	ДМС/ТИ-38
3.	Студиска програма	СМС/Т, СФ, СРТ, СЛ

4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Катедра за радиологија		
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус		
6.	Академска година/семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Проф.д-р. Климе Горески		
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема		
10.	Цели на предметната програма Да се здобие со <ul style="list-style-type: none"> • Да се обезбеди знаење за припрема, подготовка, начин на изведување и дијагностички можности на виртуелните радиолошки методи. 			
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава: <ul style="list-style-type: none"> • Вовед во виртуелна радиологија • Виртуелни дијагностички методи • Компарација со слични дијагностички методи • Начин на изведување, припрема, подготовка, техника и индикации • Виртуелна колоноскопија • Виртуелна бронхоскопија • Виртуелна МРЦП • Виртуелнаурографија • Виртуелна МР и КТ ангиографија • Виртуелнамиелографија Практична настава: Практичната настава се изведува на Клиниката за радиологија на апаратите за КТ и МР дијагностика. под мониторинг на радиолошки технолог и радиолог.			
12.	Методи на учење: интерактивна настава, вежби/работилници, проекти, семинари			
13.	Вкупен расположив фонд на време	15 часа		
14.	Распределба на расположивото време			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	8 часа
		15.2.	Вежби, Семинари	7 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Пракса	
		16.2.	Самостојни задачи	
		16.3.	Домашно учење	
17.	Начин на оценување			бодови
	17.1	Теоретска настава		мин.-макс. 10 - 20
	17.2	Практична настава		мин.-макс. 10 - 20
	17.3	Семинарска работа/проект (презентација: усмена)		мин.-макс. 20 - 30
	17.4	Континуирана проверка		мин.-макс.

			20 - 30
	17.5	Вкупно	мин.-макс. 60 - 100
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	Оценувањето на студентот е описно (положил/неположил)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Условувачки критериуми Студентот е задолжен активно да ги следи сите предвидени активности, вклучително и учество во континуираните проверки на знаењето за да добие потпис	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентска анонимна евалуација за предметот и наставникот	
22.	Литература		
		Задолжителна литература	
	22.1.	1.	Авторизирани предавања од проф.д-р Климе Ѓорески МРЦП, виртуелна колоноскопија-интегрален текст и електронска форма

1.	Наслов на наставниот предмет	МР ВО НЕВРОРАДИОЛОГИЈА
2.	Код	ДМС/ТИ-39
3.	Студиска програма	СМС/Т, СФ, СРТ, СЛ
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Катедра за радиологија
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Интегриран циклус
6.	Академска година/семестар	По избор 7. Број на ЕКТС 1 кредити
8.	Наставник	Проф.д-р. Михаел Груневски
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема
10.	Цели на предметната програма: <ul style="list-style-type: none"> • Ке бидат опфатени физичките принципи на МР • Основен магнет, Гентри, Градиенти, командна едигина, антени • Базични процедури за реализација на снимањата со МР 	

11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава:			
	<ul style="list-style-type: none"> • Историја на МР • Од протони до човечка анатомија во живо • Основни компоненти на апаратот за МР (хардвер) • Како се врши снимање со МР • МР неуроанатомија • МР ангиографија • Како контрастните сретства го појачуваат сигналот во магнетната резонанца? • Тајните на хипофизата • МР визуализација на мозочни крвавења • МР во борба против мозочни удари • МР во дијагностицирање на мултипната склероза • Спиналис • Приказна за дискус херниите • КТ против МР. Кој апарат е подобар? 			
12.	Методи на учење: интерактивна настава			
13.	Вкупен расположив фонд на време	15 часа		
14.	Распределба на расположивото време			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	15 час
		15.2.	Вежби, Семинари	
16.	Други форми на активности	16.1.	Пракса	
		16.2.	Самостојни задачи	
		16.3.	Домашно учење	
17.	Начин на оценување описно (положил/неположил)			
18.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Условувачки критериуми Студентот е задолжен активно да ги следи сите превидени активности, за да добие потпис и да може да го полага испитот		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентска анонимна евалуација за предметот и наставникот		
22.	Литература			
		Задолжителна литература		
	22.1.	1.	1 Авторизирани предавања од предавачите	

1.	Наслов на наставниот предмет	ПРОФЕСИОНАЛНИ МАЛИГНИ НЕОПЛАЗМИ
2.	Код	ДМСТИ – 49
3.	Студиска програма	Дипломирана медицинска сестра / техничар

4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет "Св. Кирил и Методиј", Медицински факултет Катедра по медицина на трудот			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Трета/V- VI	7.	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Проф. д-р Сашо Столески			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Услов за запишување на трета година			
10	<p>Цели на предметната програма (компетенции): Да се обезбеди знаење и вештини за примена на основните принципи за превенција на професионалните малигни неоплазми, евалуација на достапната литература од оваа област, придонес за спроведување здравствени интервенции за превенција на овие болести и оценка на успешноста на интервентните програми од оваа област. Студентот ќе биде во можност да стекне стручни знаења, но и базични знаења за изведување на научно-истражувачка работа и изработка на научен труд од оваа област.</p>				
11	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Теоретска настава:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Професионални малигни неоплазми – дефиниција, патогенетски механизми, дијагностика и третман - Професионални канцерогени и канцероген ризик (класификација според Меѓународната агенција за истражување на канцерот - IARC) - Професионални малигни болести - превенција - Професионални малигни неоплазми - клиничко-епидемиолошки истражувања - Професионални малигни неоплазми - можности за здравствени интервенции <p>Практична настава:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Професионални малигни неоплазми на кожата - приказ на случаи - Професионални малигни неоплазми на белите дробови и плеврата - приказ на случаи - Професионални малигни неоплазми на горните дишни патишта - приказ на случаи - Професионални малигни неоплазми на хематопоетскиот систем - приказ на случаи - Професионални малигни неоплазми на гастроинтестионалниот тракт - приказ на случаи - Професионални малигни неоплазми на репродуктивниот систем - приказ 				

	на случаи - Професионални малигни неоплазми на ендокриниот систем - приказ на случаи Семинарска работа: Избрани теми од областа на професионалните канцерогени и професионалните малигни неоплазми			
12	Методи на учење: Интерактивна настава (теоретска), вежби, семинарска работа			
13	Вкупен расположив фонд на време	30 часови		
14	Распределба на расположивото време			
15	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	5 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, клинички), семинари, тимска работа	Вежби 5 часови Семинари 5 часови
16	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	часови
		16.2.	Самостојни задачи	часови
		16.3.	Домашно учење	15 часови
17	Начин на оценување бодови			
	17.1	Завршен испит	Усмен дел бодови	15-25
	17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	Семинарска работа бодови	25-35
	17.3	Активно учество	Теоретска настава бодови	10-20
Практична настава бодови			10-20	
18	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 59 бода	5 (пет) Ф
			од 60 до 68 бода	6 (шест) Е
			од 69 до 76 бода	7 (седум) Д
			од 77 до 84 бода	8 (осум) Ц
			од 85 до 92 бода	9 (девет) Б
			од 93 до 100 бода	10 (десет) А
19	Услов за потпис и полагање на завршен испит		Условувачки критериуми: За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската,	

		<p>практичната настава и семинарите и да освои минимум бодови.</p> <p>За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи Power point презентација и усно да го одбрани семинарскиот труд.</p> <p>Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.</p>
20	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик
21	Метод на следење на квалитетот на наставата	Анонимна студентска евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во наставата.

1.	Наслов на наставниот предмет	СТРЕС ПОВРЗАН СО РАБОТАТА И СИНДРОМ НА СОГОРУВАЊЕ		
2.	Код	ДМСТИ - 50		
3.	Студиска програма	Дипломирана медицинска сестра / техничар		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет "Св. Кирил и Методиј", Медицински факултет Катедра по медицина на трудот		
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус		
6.	Академска година/семестар	Трета/V - VI	7.	Број на ЕКТС кредити 1
8.	Наставник	Проф. д-р Драган Мијакоски		
9.	Предуслови за запишување на предметот	Услов за запишување на трета година		
10	Цели на предметната програма (компетенции): Да се обезбеди знаење и вештини за: примена на основните принципи на идентификација на психосоцијалните фактори на работното место; анализа на стресот поврзан со работата и синдромот на согорување; утврдување и			

	<p>примена на методологијата за анализа на стресогените фактори поврзани со работата според моделот на барања и ресурси на работното место; да придонесе за спроведување интервенции за превенција на негативните ефекти од психосоцијалните фактори на работното место и да овозможи креирање и примена на организациски интервенции според принципите на акциското истражување.</p>			
11	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Теоретска настава:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Психолошки аспекти на работата - основен концепт и дефиниции - Значење на психосоцијалните фактори на работното место - Анализа на Моделот на барања и ресурси на работното место (Job Demands/Resources Model) - Стрес поврзан со работата и синдром на согорување - дефиниции, епидемиолошки податоци и негативни ефекти - Синдром на согорување vs. ангажирање на индивидуата при работењето - Значење на организациската култура и тимската работа - Примена на интервенции за превенција на негативните ефекти од психосоцијалните фактори на работното место - Улога на акциското истражување во креирање и примена на организациски интервенции - епидемиолошки студии и case studies со евалуација на научната литература од интерес <p>Практична настава:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Утврдување и примена на методологијата за евалуација на психосоцијалните фактори на работното место, стресот поврзан со работата и синдромот на согорување - Практична примена на статистичките методи за анализа на психосоцијалните фактори на работното место, стресот поврзан со работата и синдромот на согорување и изведување релевантни заклучоци - Креирање на организациски интервенции за редуцирање на стресот поврзан со работата според принципите на акциското истражување <p>Семинарска работа: Избрани теми од областа на психосоцијалните фактори на работното место</p>			
12	Методи на учење: Интерактивна настава (теоретска), вежби, семинарска работа			
13	Вкупен расположив фонд на време	30 часови		
14	Распределба на расположивото време			
15	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	5 часови

		15.2.	Вежби (лабораториски, клинички), семинари, тимска работа	Вежби 5 часови Семинари 5 часови
16 .	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	часови
		16.2.	Самостојни задачи	часови
		16.3.	Домашно учење	15 часови
17 .	Начин на оценување бодови			
	17.1	Завршен испит	Усмен дел бодови	15-25
	17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	Семинарска работа бодови	25-35
	17.3	Активно учество	Теоретска настава бодови	10-20
Практична настава бодови			10-20	
18 .	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 59 бода	5 (пет) Ф
			од 60 до 68 бода	6 (шест) Е
			од 69 до 76 бода	7 (седум) Д
			од 77 до 84 бода	8 (осум) Ц
			од 85 до 92 бода	9 (девет) Б
			од 93 до 100 бода	10 (десет) А
19 .	Услов за потпис и полагање на завршен испит		Условувачки критериуми:	
			За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската, практичната настава и семинарите и да освои минимум бодови.	
			За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи Power point презентација и усно да го одбрани семинарскиот труд.	
		Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и		

		завршниот испит.
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Анонимна студентска евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во наставата.

1.	Наслов на наставниот предмет	РАСТРОЈСТВА НА СПИЕЊЕ И НЕСОНИЦА			
2.	Код	ДМСТИ - 48			
3.	Студиска програма				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ – Медицински факултет Катедра по психијатрија			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Прва/І	7.	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Проф.д-р Ненси Манушева			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма:	<ul style="list-style-type: none"> Совладување на теоретски знаења за растројства на спиење и несоница Запознавање со дијагностички процес и третман за растројства на спиење 			
11.	Содржина на предметната програма:	<p>Теоретска настава:</p> <ul style="list-style-type: none"> -хронобиологија -основни научни податоци за спиење -растројства на спиење <p>Вежби:</p> <ul style="list-style-type: none"> -земање на анамнеза -дневник на спиење -употреба на скали за проценка 			
12.	Методи на учење: Интерактивни предавања				
13.	Вкупен расположив фонд на време	30 часови			
14.	Распределба на расположивото време	15 часови предавања, вежби и семинари 15 часови домашно учење			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	8 часови	
		15.2.	Вежби,	7 часови	

			Семинари	
16.	Други форми на активности	16.1.	Пракса	
		16.2.	Самостојни задачи	
		16.3.	Домашно учење	15 часови
17.	Начин на оценување бодови			
	17.1	Тестови	Континуирани проверки (колоквиуми) мин.-макс. 40-80	
	17.2	Семинарска работа/проект (презентација писмена, усна)	мин.-макс. 5-10	
	17.3	Активно учество	Теоретска настава бодови	1-3
			Практична настава бодови	4-7
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) F
		од 60 до 68 бода		6 (шест) E
		од 69 до 76 бода		7 (седум) D
		од 77 до 84 бода		8 (осум) C
		од 85 до 92 бода		9 (девет) B
		од 93 до 100 бода		10 (десет) A
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Редовност на предавања и семинари за да пристапи кон континуирана проверка. Проверката е писмена. Оценката за целокупниот испит се добива според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите добиени од сите активности, вклучувајќи ја и континуираната проверка. Студентот е должен да освои минимум бодови (60%) од континуираната проверка, во спротивно се јавува на комплетен завршен испит.		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата			
22.	Литература			
	Задолжителна литература			
	22.1.	1.	Каплан и Садок	Сеопфатен учебник по психијатрија- том1-поглавија 1.13; 1.20; и 20
				Табернакул 2012
	Дополнителна литература			
	22.2.	1.	Авторизирани предавања од Катедра по психијатрија со медицинска психологија	